

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JACOB ERSLEV

ET MINDESKRIFT

JACOB ERSLEV.

ET MINDESKRIFT,

UDGIVET AF HANS BØRN.

KØBENHAVN.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

MDCCCCIV

POUL POULSEN ERSLEVS

BIOGRAPHIE

OG

EN DEEL AF HANS DAGBOG

[Nedskrevet 1846—47]

Den 28 Februarii 1770 blev jeg født i Kirkebyen Todberg paa Skaarupgaards Gods i Randers Amt 1¹/₂ Miil Norden for Aarhuus. Min Fader, som var Sognedegn og Skolelærer i Todberg, var en Bondesøn fra Erslev ved Randers. Denne min Bedstefader var meget velhavende og havde kuns 2de Sønner, den Ene med sin første Kone, ved Navn Jens og min Fader Poul med den anden Kone, nemlig min Bedstemoder. Min Bedstefader købte en Landeiendom i Vissinge, i Randers Amt, hvor han anlagde et stort Brænderie, hvilket forøgede hans Formue i den Grad, at han købte flere Huse i Randers. Min Faders Halvbroder, Jens, var meget flittig og drev min Bedstefaders Eiendom og Alt til stor Fuldkommenhed. Men han var gjærrig af Natur og berigede sig selv saa meget, at han afkjøbte min Bedstefader denne skønne Eien-
dom, med samt Husene i Randers, inden mine Bedsteforældre nærmed sig Graven. Min Fader derimod var lidt letsindig og brød sig saa lidet om Eiendommens Drift i Vissinge, at han neppe kjendte sine Forældres Heste, langt mindre deres Køer eller andre Creature og kunde hverken pløie eller harve og maaske næppe kjøre en Vogn. Men Bedstemoders Kjæledægge var han og ride til Randers kunde han, saa ofte der gaves ham Leilighed og da glemte Bedstemoder ikke at give ham Penge i Lommen, hvilke han paa det omhygeligste søgte at blive qvit, især da han vidste at Bedstemoder ei

førte ham til Regnskab herfor. At opholde sig i Brænderiet var hans Lyst og var saa vant til Forbruget her, at han med Behag drak Spiritusen, som den strømmede ud af Piberne og ved hvilket Syn de 2de Gamle frydede sig overordentligt. At han erholdt mangel Lækkerbidsken, som gik den flittige Stedsøns Mund forbi, er soleklart, saasom Mama holdt kuns af Poul og havde Had til Jens; fordi han yttrede, at Poul burde ogsaa gjøre lidt Gavn, med Hensyn til at drage Fordeel af Eiendommen. Vel gnavede Bedstefader undertiden lidt over Pouls Letsindighed, men Bedstemoder forstod godt at sætte Blor i Øinene paa sin Mand, Peder Poulsen, saa den kjære Poul Pedersen kunde blive ved, som begyndt. Dog maa man ikke gandske tro, at den forkjælede Poul ikke havde Lyst til andet end Frihed og Vellevnet, o Jo! han vilde ogsaa gjerne læse og havde saa mange Eventyrer og Historier paa Tungen at Faer og Moer samt alle Tjenestefolk ofte loe, saa de vare nær ved at revne af bare Latter. Præsten i Byen holdt ogsaa meget af Poul og da han erfarede Pouls Ulyst til Landvæsenet, raadede han mine Bedsteforældre at sende ham i Randers lærde Skole og lade ham erholde Kost og Pleie hos En af deres egne Husleiere der. Dette syntes Poul godt om; thi her vare Legekamerater, hvilke alle vilde kalde ham, rare Poul! saasom der var Penge i Lommen til Kage og andre rare Ting. Poul kom nu hen hvor Præsten havde givet Raad, men til Pouls bedre Dom var Spiritus bleven ham saa forhadet, ved den idelige Drikken af Brændeviins-Piberne at kuns Vinen, nydt med Maade, smaged ham, hvilket blev en Egen-skab hos ham til sin Død. Derimod fattede han en saadan Lyst til Røgtobak at Piben stedse sad ham i Munden saa længe han levede. Her i Skolen var hans Flid upaaklagelig, især naar man seer hen til de mange Lommepege, hvilke den søde Mama stak ham i Lommen saa ofte han forlod Hjemmet.

Efter nogle Aars Forløb blev han dimitteret og reiste til

Kjøbenhavn, hvor han blev Student og siden Candidat med næstbedste Karacteer. At han her forbrugte mange Penge er let at indsee og herover blev den gjærrige Jens saa forbitret paa ham, at han gav ham Navn af sin lidderlige Broder. Vel var et saadant Udtryk forhaardt imod den stakkels godmodige Poul, hvis Hovedfeil var, at see for ligegyldigt til Pengeposen, og brugte lidt formeget af den til Fornøjelse for det smukke Kjøen og til Deeltagelse i hans flinke Medcollegers Glæder. (Lidderlig har min inderlige gode Fader aldrig været; thi dette har jeg forvisset mig om, ved mange fornuftige Folks Dom om ham.) Enhver der er Kjender af Studenterlivet vil finde at hans Broder Jens dømte ham forhaardt. Han fik nu isinde at reise til Jylland og da han indfandt sig i Vissinge var hans gamle Fader død og det varede kuns kort efter at Moderen ogsaa døde. Min Fader ægtede nu, fortidlig, en skikkelig Pige og maatte derfor tage til Takke med Degnekaldet i Todberg; med hende avlede han 4 Børn, som levede, og Moderen døde i Barselseng med det døende 5 Barn. Nu var Poul Pedersen, med Tilnavnet Erslev (hvilket Navn han havde antaget efter sin Fødeby) Enkemand med 4 Børn og havde kuns et meget fattigt Levebrød i Todberg, hvor Bønderne, efter Skik og Brug offrede 1 Skilling til Degnen, naar de offrede 8 Skilling til Præsten. P. Erslevs Formue var nu forbrugt, ifølge sin Ægtestand med en fattig Pige og hans Ophold i Kjøbenhavn, og han tyede nu til sin Broder Jens Peder[sen] i Vissinge, i Haab om at erholde lidt Understøttelse hos denne rige Broder; men her blev han behandlet som den forlorne Søn i Historien, og da Peder Poulsen og Mutter Poulsen vare døde saa blev her ingen Fedkalv slagtet og ingen Musik lod sig høre, ei heller nogen Dands saaes opført; men den rige Jens bød ham næppe en Seng at hvile sig i og tilbød ham kuns en liden Gave, til at købe noget for til Klæder og Mættelse for sine 4 Smaa. Der har Du nogle Rigsdaler, sagde Jens, til at begrave din Kone for; thi har Du Mangel, er du

selv Skyld heri, ved Dit utidige Givtermaal, der betog Dig den Hæderspost at blive Præst og satte Dig i disse trængende Omstændigheder, at betle hos mig, der har slidt og slæbt for hvad jeg har, i den Tid, da Du førte et overdaadigt Liv i Kjøbenhavn og forødede der Din store Arv. (Det anmærkes her, at Jens praktiserede alt til sig ved List og magede det saaledes i Pouls Fraværelse, at Kjøbenhavns Regningerne og Pengene til Indboet ved Pouls Givtermaal medtog hele Arven, efter hans Forældre, især da den listige Jens havde afkjøbt de Gamle hele Eiendommen, længe førend deres Død.) P. Erslev drog nu hjem til sine 4 Børn og begrov sin elskede og flittige Hustru. Han satte sig for, at blive længe Enkemand; men da han Intet havde lært uden at læse og prædike (thi han talede meget godt for sig paa Prædikestolen, hvilket Provst Gregersen ofte benyttede sig af, og gav ham derfor nogle L^ø Høe til Koen; thi een Ko havde han, 4 Høns en Hane og en Griis. Undertiden havde han ogsaa et Par Faar, men ikke mere Kreatur, da han havde ingen Jord og kuns en Have paa en Skjæppe Lands Udsæd) altsaa kuns at læse, synge i Kirken og lære Børnene saa la la i Skolen, saa var det ham saare nødvendigt at faae en Medhjælperinde i sin knappe Stilling. Jeg siger knappe, thi alt hvad hans hele Embede kunde indbringe var kuns 100 Rdl. aarligt. Hans afdøde Kone havde da maattet virke sit, for at skaffe det fornødne til Opholdet og derfor saae han sig nu om efter at faae en flink Pige til Hjælp, ved hvad der fornødent udfordredes, for at gaae Fremtiden imøde. Min Moder, Maren Fabek, hvis Fader havde været Underofficer i Randers, havde tjent nogle Aar i Kjøbenhavn og tjente nu hos et Herskab i Jylland, som Stuepige, blev min Fader gjort opmærksom paa og hun kom da i Tjeneste hos ham, som Huusholderske. Min Fader syntes godt om hende og besluttede at ægte hende; men først reiste han hen til Jens i Vissinge, der var bleven Enkemand, uden Børn, og var endnu meget riig, formodentlig havde hans af-

døde Kone vel ingen Arvinger haft; her yttrede P. Erslev, at han havde isinde at give sig med Jomfru Fabek, men da hun eiede Intet, liig hans forrige Kone, saa haabede han, at hans velhavende Broder vilde sætte ham istand til at indgaae dette Givtermaal, da der hertil behøvedes et Forskud i Penge, hvilket, som min Fader meente, kunde afdrages ham i den Arv, hans Børn kunde vente efter Farbroderen Jens Pedersens Død; især da der blev yttret, at Jens Pedersen, som nu var næsten de 60 Aar, vel næppe fik isinde at give sig igjen. Hertil svarede Jens, i en bitter Tone: »Givter Du Dig, Poul! med Maren Fabek, saa gjør jeg Dig arveløs; thi hende hader jeg, men frier Du til en velhavende Bondepige og faaer Ja, saa vil jeg understøtte Dig, og Dine Børn skal da ikke blive arveløse«. P. Erslev gik nu hjem med denne Tidende; men min Moder, der ei var for Katten, forsikkrede ham, at min Fader, ifølge sit Løfte, skulde tage hende til sin Kone og den stakkels Poul, der var et samvittighedsfuldt og inderlig godt og føieligt Menneske, gjorde hende, ved Provstens Medhjelp, til Kone og avlede i dette Ægteskab med hende 5 Børn. Nogle Aar efter, da Jens fyldte sit 77 Aar, givtede han sig med en 18 Aars Pige, med hvilken han avlede een Søn, som ogsaa lod sig kalde Erslev, efter den By hvor Bedstefaderen var først Bonde, og saaledes gik Degnen P. Erslevs Arv i Luften. Vi see heraf, at Jens holdt Ord og var af de Conservative i dette Stykke. Han viste sig ogsaa ret flink imod min ældste Broder Hans, da denne skulde være Snedkersvend i Aarhus; thi en Maaned førend han skulde være Svend, gik han til vor rige Farbroder Jens Pedersen i Vissinge og bad ham om lidt Penge til en Svendeklædning. Er Du Pouls Søn og er Maren Fabek Din Moder? ja, saa maa Du hjælpes. Der har Du en Stok af Spanskrør med Guldknep og naar Du her ved Bordet har spiiet Dig mæt, saa reis hjem og lad Maren Fabæk give Dig en Svendeklædning. Havde Din Faer fulgt mit Raad, saa havde jeg givet Dig den forlangte Klædning.

Ingen af mine Sødskende betraadte siden den ubarmhjer-
 tige Farbroders Huus eller Dørtæ[r]skel og hans eneste Barn,
 den ommeldte Søn blev Eier af den Formue, som blev be-
 røvet den stakkels Degn P. Erslev i Todberg. Hans, min
 Broder, blev nu gjort til Svend i Aarhus, hvor jeg tillige
 med min Søster, som tjente en Præst[e]enke, var nærværende.
 Her var leiet et stort Værelse, med et Gallerie over Vinduerne,
 til Udførelse af denne Svendefestlighed. Drengene havde
 anmodet endeel Piger til at bivaane Behøvlingen, som det
 kaldes her, saae jeg Dorthea med Pigerne paa Galleriet og
 nu begyndte Behøvlingen. En af de 6 Drengs satte sig paa
 en Bænk med det ene Been langs hen af Bænken, ved hvis
 Ender to ældre Svende var plaseret. En ældre Svend, som
 havde reist Tydskland igjennem, tog nu en Høvl og under
 Trompetters Lyd høvlede han, proforma, hen af Drengens
 udstrakte Lem, raabende: »Geschwindt, geschwindt! Der Mei-
 ster kömt!« Bænken blev nu omvæltet, med samt Drengen,
 af de tjenstgjørende Herrer. Drengen satte sig atter fra den
 anden Side af Bænken og udstrakte det andet Lem henad
 Bænken. Nu brugtes en Saug af Oldgesellen og ved Trom-
 petternes Lyd raabtes: »Geschwindt o. s. v., og Bænken med
 Drengen blev atter omkastet, og Drengen sprang, som før,
 til den anden Side og Handlingen gjentoges, som tilforn,
 med et andet Stykke Snedkerværktøi. Ved denne Omstyrt-
 ning af Bænken bleve Drengene ofte ilde forstødte, især naar
 Svendene, som toge fat i Enderne af Bænken, havde Nag til
 Drengen og derfor blev siden denne Uskik ved Behøvlingen
 afskaffet. Man brugte ogsaa ved denne Leilighed endeel raa
 Udtryk, der ikke passede til Culturens Fremskridt; thi Hen-
 sigten med denne Sammenskraben af Pigerne paa Galleriet
 skulde udvise, ved et vist Spørgsmaal af Oldgesellen, hvem
 af Drengene, der havde den største Yndest hos Qvindekjøn-
 net. Thi efter mange Gjentagelser, af det brugte Værktøi,
 lagdes Drengen henad Bænken paa sin Ryg, hvorpaa Sven-

den tog et bredt Huggejern af Træ, som han huggede flere Steder med paa Drengen. Endelig raabte han: »her er en stor Knast! den maa afhugges, med mindre at een af de smukke Piger paa Galleriet beder mig om, at lade den urørt!« En eller Flere raabte da: »jeg beder!« og En Pige var saa ivrig at hun raabte: »jeg beder for dem allesammen!« Ved denne Leilighed havde min Broder Hans ikke de færreste Stemmer; thi han var en smuk lille Krabat og var meget yndet af de kjønne Piger i Aarhuus. Dog maa jeg tilføie at denne underlige Yttring af Pigerne var mere en Følge af Naivitæt, end Letsind; thi unge Menneskers Omgang ved Glædesfester var mere bygget paa uskyldig Glæde end i nærværende Tider i 1846. For at vise hvor underligt Tonen var i de Tider, nemlig i 1780, vil jeg fortsætte min Fortælling om denne Behøvling. Drengene bleve nu stillede paa Rad under en Retskee, som holdtes af samme gamle Svende og nu traadte Oldgesellen hen og bød dem, En efter den Anden springe i Veiret mod Retskeen, for at vise deres Raskhed, i det han raabte: »spring for alle Snedkermestere!« Drengene sprang nu op mod Retskeen. Nu lød Ordet: for Mad^m, for Døttrene, for alle smukke Piger! og endelig for alle Byens Horer! men her dreiede Drengene sig foragtiglig rundt. Men nu lød Raabet: »spring høit for jere Kjærrester! og da gik Springningen løs! Min Glæde, ved at see min Broder Hans springe var endnu større, end ved Pigernes Raab: »Jeg beder! jeg beder!« Den gamle Svend tog nu en Pokal med Viin, traadte dermed hen for Drengene og spurgte dem nu: om de vilde vise sig som gode og flinke Kamarater, hvorpaa han erklærede dem for Junggeseller og bød dem ei forglemme, at hvis de vilde have ærligt Rygte, maatte de reise. Han gav nu hver af dem en Øredask, med Ordet: »tag det af mig, men af ingen Anden!« herpaa drak han deres Skaal i alle Mesteres og Svendes Navn! og nu endtes Ceremonien, med mange Hurraer og Trompetskrald. Der vare mange af Byens Bor-

gerskab nærværende og jeg troer at ingen fandt noget anstødeligt i denne Ceremonie. Min Broder Hans reiste nu til Kjøbenh. med min Halvsøster Stine hvor han var hos en Snedkermester og klædte sig smukt. Jeg blev nu hos mine Forældre og passede Koen og Huset indtil jeg fyldte 15 Aar og blev confirmeret af Provst Gregersen i Paasken 1785. Det blev mig lovet af Provsten, at naar jeg blev 20 Aar gammel skulde jeg blive min Faders Hjelpelærer, thi han maatte holde en Fremmed til Skolen, saasom han passede den med Ulyst; men da der kuns holdtes Skole om Vinteren paa den Tid, saa meente mine Forældre, det var mig tjenligst at lære et Haandværk, der kunde føde mig om Sommeren, og da leve om Vinteren af det, som Skolen kunde indbringe mig. Min Moder gik nu med mig til en Skrædder i Aarhuus, hvor jeg saa 12 Svende paa et Bord, hvor Arbeidet gik ud paa Millioner Sting dagligt. Jeg rykkede min Moder i Skjørtet og hvidskede hende i Øret at hun maatte forskaane mig for dette skrækkelige Arbeide. Hun gik nu igjen til Todberg med mig og da hun stedse havde seet, at jeg lærte med Lyst af min Søster Mariane, nu Mad^m Petersen, at sy Navn, filere, strikke Vanter og Strømper, saa fandt min Moder det underligt, at jeg ei vilde lære Skræddersyning, hvilket kunde være mig en indbringende Syssel om Sommeren. Men i Juli Maaneden, samme Sommer, kom min Broder Hans fra Kjøbenhavn med min Halvsøster Stine, for at gjøre os en Sommervisit. Ved at see dem i deres Pynt og høre deres fine Sprog fik jeg Lyst til at følge med dem til Kjøbenhavn og der lære Snedkerhaandværket liig min Broder. Jeg fik da strax en Mester i Skindergaden, men da han ingen Svend havde og mit daglige Arbeide der var blot Nagelskjæring, var Tiden mig grusom kjedelig, hvorfor min Broder skaffede mig til Snedkermester Esmann den berømteste Meubel-Snedker i Kjøbenhavn. Her var 15 tyske Svende og en tysk Dreng. Svendene forstode ei et dansk Ord, og jeg forstaaede ei et Tydsk, altsaa maatte

Drengen være vor Tolk. Dog varede det ikke mange Uger førend den jyske Poul kunde sige: Was ist das und das ferstehe ich gut. Imidlertid var her min Skjæbne grusom, men jeg taalte den og satte mit Haab til Forsynet; thi jeg var religiøs og min Hu stod mere til Bogen og Musik, end til Høvlen og derfor var det stor Skade for mig at mine 7 Aar blev anvendt ved Høvlen, istedetfor en naturligere Anvendelse af denne min kostbareste Tid.

Jeg læste gjerne og kunde derfor alle mine Religionsbøger udenad paa mine Fingre. Alle Holbergs Komedier laae mig ogsaa let paa Tungen og det var tungt for mig at mine Forældre vare saa fattige, at jeg i mine fem Drengaar kuns erholdt aarligt et Par nye Strømper fra Jylland; og da jeg var indgaaet med Esmann at klæde mig selv, maatte jeg arbeide om Søndagen for i Forening med den Fortjeneste og mine faa Drikkepenge, at befries for at gaae nøgen. Dog ogsaa her vare Omstændighederne mig gunstige; thi da Esmann tillod mig Fuskerarbeidet om Søndagen og jeg derved blev gunstig behandlet af mange gode Mennesker, især nød jeg en ualmindelig god Modtagelse hos Kongens Kok; thi min Søster Dorethea, som tjente, som Stuepige, i denne Familie bidrog meget til at jeg modtog fra dette Huus flere Klædningsstykker, som kunde anvendes af mig, og min Paaklædning var derfor stedse proper og gav mig Navn af en pæn Snedkerdreng. Min Mester var en god Mand imod mig og tillod ufortrødent at jeg til mit Fuskerarbeide tog Mahognietræ og store Stumper Fyrretræ; men Svendene, som han, efter de Tiders Manerer, havde ingen synderlig Magt over, vare mine Tyranner, især den Ene, der som oftest var færdig at rive Næse og Øren af mig. Den tyske Dreng kunde stedse være fri for deres Mishandling, men den stakkels Jyde fandt det modsatte Forsvar, indtil min Søster Dorethea, som siden blev givet med Brændeviinsbrænder Dyrby, gik til Esmann og lod ham see, min til store Blodsknuder forslaaede Ryg (liig Sla-

verne i Vestindien, eller undertiden Husarerne paa Skolen i Jægersborg) fik ham til at true Svendene med Politie, blev min Stilling taaleligere. Hveranden Søndag Nat maatte jeg sidde i Gadedøren for at vente Svendenes Hjemkomst og dette fandt jeg dog saa la, la; men den Nat, jeg laae i min Seng og hørte Tydskerne komme hjem, saae og hørte hvad Udsvævelse og Lidderlighed kan produsere, var det for mig, som om jeg vaagnede i Helvede. Desuagtet blev jeg Dyden tro og i mit 28 Aar bragte jeg min Kone, hvad hun forventede af mig. Efter at have udholdt mine 5 Læreaar blev jeg Svend og maatte først med 12 andre, Dreng opstilles under Retskeden; thi Behøvlingen var forbudt i Kjøbenhavn. Her fremtraadte for os en gammel Svend, som havde en stor Cirkel, der paa den ene Ende var prydet med en Citron og paa den anden Spidse en Abelsin. Under en lang Tale, som han holdt, aabnede og sammenklæmmede han stedse bemeldte Cirkel. Talen gik ud paa hans Reise fra Kjøbenhavn til Konstantinopel over Hamborg, Tydskland og andre Lande paa hvilken Reise han vel havde arbeidet i Kjøbstederne paa denne Reise; men hvor omhyggelig han ogsaa stedse havde været for at sætte Fordelen Overstyr i Selskab med Svirebrødre og Qvinder, saa han undertiden ei havde Sko paa Fødderne, men hvad bør ikke en rask dansk Junggeselle gjøre, for at hans Laug kan have Ære af ham, naar han kommer hjem, som en længe forreist Geselle? Vi bleve nu kladskede paa Øret, drukne til og Toasten udført. Om Natten herpaa var Bal, og Jomfrubettrene afhentede de smukke Mesterdøttre i en Karet, samt de unge Mesterinder o, s, v.. Jeg var nu Svend og blev saaledes i 2 Aar hos Mester Esmann. Min Broder Hans arbeidede et aars Tid hos Esmann og da kom min yngste Broder Peder, som Dreng, til os og blev her til han havde udlært. Vi vare nu alle 5 Heelsødskende i Kjøbenhavn. Dorethea blev givet med Dyrby og Mariane blev forlovet med Petersen. Min Halvsøster Stine blev gift med

en Skrædder Sting, og nu vare mine gamle Forældre allene i Todberg. Hans giftede sig nu med en Skovfogeds Datter fra Jylland, med hende reiste han hjem og købte sig et lille Sted, med Jord, i Linaa, i Todberg Sogn. Med sin Kone, ved Navn Gjedske, avlede han 3 Døttre. Den ældste Marie blev gift med en Bonde i Todberg, de andre To veed jeg intet om. Mariane fik Petersen og han erholdt et Skoleembede i Antvortskov. Der kom nu Brev fra min Fader om at blive hans Medhjælper og jeg reiste nu hjem med mine sammen-sparede 100 Rigsdaler. Men da jeg havde forrettet Sogne-degnens Embede i Todberg i een Maaned, fandt jeg averteret i Avisen: at der var oprettet et Skoleseminarium paa Blaa-gaard. Strax gik jeg til Provst Gregersen og yttrede, at jeg saae mig nødsaget til at indfinde mig der; for at lære, hvad jeg burde vide, som en duelig og agtet Skolelærer. Her var Svaret: »Han har lært nok for at være Skolemester her; thi jeg har confirmeret ham og han husker vel hvad han svarede mig, da jeg vilde skrive ham ind, i det han lagde Katechismusen og Pontopidans paa Bordet: »Disse Bøger kan jeg bogstaveligt udenad heelt igjennem«, hvilket han næppe har glemmt i de 7 Aar, han har brugt Høvlen.« Jeg blev ved mit Forsæt; thi jeg ventede at blive en lært Skolelærer ved min Indsættelse i Todberg. Jeg gav mig nu paa Reisen tilskibs og det gik mig bedre underveis end da jeg første Gang reiste med Hans og Stine (thi da var min Søsyge skrækkelig, og saavidt jeg erindrer kunde jeg, formedelst den svære Udtømmelse, ikke vredes i et heelt Aar) men jeg kom ikke længere end til Helsingør, og herfra gik jeg tilfods til Blaagaard, hvor jeg fandt 6 Elever og En fra Haderslev, ved Navn Thorning, der blev indskreven med mig. Mine 100 Rdlr. vare nu svundne ind til 84 Rdlr. og da Betalingen paa Blaagd. var aarligt 40 Rdlr. saa havde jeg kuns 4 Rdlr. at bruge til min Fornøielse og denne bestod i Komedie. Jeg fudskede nu om Søndagen, naar de andre Elever morede sig og om Aftenen

indtil ud paa Natten øvede jeg mig i Klaveermusik; thi det forekom mig, som om jeg dog engang i Tiden skulde være Organist. Desuden var Sang og Klaveermusik min Kjæphest, hvilket følger mig til Døden. Vel arbeidede jeg, som Snedker, i Nyhavn om Søndagen, hos en Landsmand (mit eget Værktøi havde jeg), men, uagtet jeg havde god Afsætning, var det dog med Nød og Næppe, at jeg kunde redde mine 80 Rdlr. Min Søster Dorethea, som elskede mig inderligt og hjalp mig, hvad hun kunde, fik en Chinafarer til at gaae i Caution for det 3die Aars Ophold paa Seminariet. De 2 Aar vare nu næsten tilende, da jeg erfarede at Kapitainen var forliist og hvor skulde jeg nu tage de 40 Rdl. fra til det sidste Aars Betaling? Der vare mange Fripladse paa Seminariet og det kom an paa Directionen, hvo der skulde nyde denne Gunst. Jeg raadførte mig nu med vor inderlig elskede og gode Lærer Riber og denne gav mig det Raad at bønfalde Direction[en] om Gratistplads for det 3die Aar, saa at jeg med Ære kunde blive dimiteret. Vi havde 2 Lærere nemlig Klausen og Riber. Den første var en Seminarist fra Kiel og da han havde været paa Grev Schimmelmands Komptoir blev han af Greven befordret til Seminarielærer paa Blaagaard. Denne Mand var yderst svulstig i daglig Omgang og i sine Foredrag paa Lærestolen; og Riber kunde lære Eleverne mere i een Time, end den Stolte i en heel Dag; saa uforstaaelig var han og saa opskruet vare alle hans Foredrag og Katechisationer. Han var saare lille, var paa en vis Maade gebrækkelig, saa Hovedet sad ham need imellem Skuldrene, som man seer det paa Skildpadden. Denne stolte Ungdomsleder hadede mig, fordi jeg nægtede at grave i hans Have, og lagde ikke Mærke til min natlige Fliid og mine Søndagsfudskerier, for at opnaae min Hensigt, at blive en duelig Ungdomslærer. Vee ham! den Nedrige, hvis han skuer need til mig fra sit Dødsasyl; thi da jeg foreviste ham min Ansøgning til Directionen, hvorpaa Riber havde anbefalet mig paa

det ivrigste, tog han en Pen og overstrøg Alt, hvad den ædle Riber havde skrevet. Jeg sendte nu min Ansøgning i en anden Form til Direct., men da der ingen Attest medfulgte, saa blev Svaret: »at $\frac{1}{4}$ Aars Gratiale blev mig skjænket, men de 3 Qvartaler maatte jeg selv udrede«. Den stakkels P. Erslev tabte nu Modet og sukkede, naar de andre Elever dandsede og sang og nøde uskyldig Fryd. Men da jeg en Dag sad med Ryggen lænet mod Sphingsen der den Gang laae paa en Steen ved Peblingsøen, kom Seminaristen Petersen, som den Gang var Organist i Gjentofte og nu efter sin Examen skulde være Skolelærer og Organist i Hirschholm, til mig, klappede mig paa Skulderen og sagde: »hvad fattes Dig, Erslev, Du seer jo i Bogen, uden at læse, hvorfor er Du saa bedrøvet? Du, som ellers er saa munter, spiller Orgel og synger men viser Dig nu saa utilfreds? Har Din Thorning, Din Ven og Sidekammerat med hvem Du arbejder saa flittigt om Aftenen, naar vi andre glæde os, har han fornærmet Dig? Mig synes Du har Alle til Ven? Endog Spiseværtinden har lagt Mærke til Din Forsagthed. Betro mig, hvad der er Aarsag i, at Du hverken spiller eller synger, selv Fløitespillet tier Du med. Min Ven! sagde jeg, gid jeg var forblevet i Todbergs fattige Degnebolig og lært dette Sogns Skolebørn efter Evne, som da jeg, i mit 12te Aar, sad ved Bordenden i Byen Hørrups Bønderstuer og efter Omgang i Byen ugentligt lærte de mindre Børn at læse og blev kjælet for af Konerne, som tilholdte Børnene at sige I til mig, istedet for Du, samt indgød Børnene Respect for mig, ved at lægge et stort Riis for mig paa Bordet, hvilket jeg ikke brugte, thi Børnene elskede og agtede mig og jeg fik ofte til Svar af dem: »A ska nok pas po, lille Poul! hva I seier.« Jeg fik Pandekage og andet Godt af Konerne og hoppede stedse glad hjem om Søndagen til Moder i Todberg. Men nu maa jeg tradske ud af Blaa-gaards Port, med taareblændet Øie, uden at have erholdt min Dimitions-Examen og uden at kunne vise mig med Ære for

mine Landsmænd i Todberg; denne Tanke smerter mig til Sjælen; thi Du maa vide, min kjære Petersen! at jeg nu har hverken Credit eller Penge. — O, Snak, det skal jeg bringe i Orden for Dig. Paa Søndag gaaer Du med mig til Gjentofte, hvor Du skal være Organist, her finder Du Din Landsmand, den eigode Provst Høegh; jeg har lovet at skaffe en Jyde som han vil blive fornøiet med og denne Jyde er Du. Her faaer Du 100 Rbdr. aarligt, for at spille Orgelet om Søn- og Helligdagene og saaledes erholder Du de Penge, Du mangler. »Men, min Gud! hvor kan han antage mig til Organist jeg, som kuns har spillet i 2 Aar og som ei før kjendte en Node?» »Frisk Mod, min Ven! her har Du Psalmerne til Søndag, øv Dig i at spille dem og lad mig sørge for Resten. Søndag Morgen gik Reisen til Gjentofte og Samtalen begyndte nu i Provstens Studeerkammer, som følger. Petersen: »Her er den belovede Jyde, Deres Høiærværdighed!« »Vil Han paatage sig at spille vort Orgel om Søndagen, min Ven?» »Gjerne vilde jeg paatage mig dette, Deres Høiærværdighed! men jeg kan ingen Anbefaling vente af Zink; da jeg kuns har været 2 Aar paa Seminariet. Prøv kuns derpaa, Han har vel faaet Psalmen af Petersen?» Kirken fandtes nu fuld af Tilhørere, efter de Tiders Mode; thi det skede i Aaret 1794. Jeg skjælvende, men Petersen gav mig Mod og ledede mig, som vennehuld Medseminarist. Efter Tjenesten gik vi over til Provsten, der modtog mig med de Ord: »Dette gik, Saa-skam godt! kom Han nu kuns herud hver Løverdags Aften og jeg skal skaffe Ham Natteqvarteer i Kroen, gratis. Her har Han nu Psalmerne til Søndag og bliv nu hos os til Middag og saaledes hver Søndag. Om Løverdagen faaer Han frit Spise i Kroen; thi Jensen er en god og gjæstfri Mand.« Petersen fulgte mig nu et Par Søndager og snart var jeg hjemme hos Provsten og dristig Organist i Kirken. Jeg synes, sagde den ædle Provst Høegh en Dag til mig, at Hans Frakke, min kjære Erslev! seer lidt forslidt ud! mangler han Penge

til en Ny, kan Han faae Penge at laane af mig til de fornødne Klæder. Søndagen efter viste Hr. Poul sig i fuld Puds for Seminaristerne og Misundelsen steeg nu til det høieste. Iblandt andet sagde en fra Sønderborg, Espensen, der spillede Orgel til Fuldkommenhed og som ei kunde begribe hvorfor man ei havde valgt ham, til midlertidig Organist især da han var Clausens intime Ven: »See der hvor Gjentofte Spillemand er pyntet idag! han gaaer vist paa Frierie og vi maa have en Sang forfattet til hans Bryllupsfest. Du kan tro, sagde en Anden, at dette gjælder Spiseværtinden Mad^m Gregersen; thi Du har vist mærket hun stedse har pleiet ham i Smug. O, sagde en Tredie, det er kuns fordi hun er en Jyde og maaske han trøster hende lidt i hendes Enkestand. Men Poul lod dem snakke og anvendte Ordsproget: den der leer sidst leer bedst. Clausen blev forbittret, ved at erfare min Lykke, men Riber glædede sig og for ret at vise mig Ven-skab, tog han en Dag mine Stiiløvelser med sig til Gjentofte og foreviste Ove Malling dem. Her blev jeg anmodet af denne ædle Fædrelandsven og gode Fader: at synge med hans Børn, hvor det ogsaa blev mig til Deel at lære vor gode Provstes eneste Søn ogsaa at synge. Jeg var meget stolt af denne Forretning, der skaffede mig Adgang i Mallings Huus og hvis Børn, tilligemed den muntre lille Høegh, aabnede mig Leilighed til at nyde meget godt. En stor Skade for mig var dette: at jeg ei forstod at skikke mig iblandt Folk af den store Verden, thi hvad kan vel tænkes af Cultur hos en Snedkersvend eller en Seminarist, som maatte arbeide Natten med Dagen og som maatte snedkre om Søndagen, naar de Andre gik i Selskab blandt dannede Mennesker. Der kom mange Studenter i Provstens Huus, som ogsaa Andre pæne Folk, men den stakkels Poul holdte sig stedse i Skyggen; thi han følte sig i dette Selskab, som i en anden Verden og saaledes forblev han i flere Aar. Provsten og den iegode Frue viste mig det hjerteligste Venskab og vare saa gode og kjærlige

imod mig, at det maa undres, at jeg ei viste mig friere i deres Selskab; men heri var min Opdragelse og Forknythed Skylden, hvilket hindrede mig i, at nyde de Glæder, som aabnede sig for mig hos disse gode Familier og i Provst Høeghs gjæstfrie Huus.

Aaret var nu omme og jeg fik Dimitions-Attest, men Clausen bar Omsorg for: at jeg kuns fik Karakteren Duelig; men ligemeget thi jeg havde min Provst Høegh, som nu havde et Værelse til mig i Jægersborg, hvor jeg kunde begynde med Børneundervisningen. Jeg tog nu en taknemmelig Afsked med den vakkre Lærer Riber, hvem alle Semin. elskede til Sjælen. (Naar han om Aftenen kom ind i Læresalen begyndte han at tale med et Par Elever om Arbeidet, nu nærmede sig en Tredie, nu en Fjerde og naar han saae flere hos sig begyndte han at fortælle Anecdoter, hvilke af ham bleve saa komiske fortalte at vi vare færdige at revne af Latter. Ved Clausens Indtræden derimod, blev alt stille og den Hofmodige gik, som han kom. Riber gav formeget efter for denne Opblæste, hvilket ei var til Gavn. Seminaristerne fulgte Riber til sit Hvilested nogle Aar efter, med stille Vemod, men ingen har begrædt Clausen.) Jeg sidder nu i et lille Værelse ved Slotsuhret i Jægersborg og har 30 Elever. Hele Gaarden, som man den Tid benævnedes Jægersborg, fik nu travelt med Seminaristen P. Erslev: »Hvad mener I vel, sagde Nogle, han skriver nogle Prikker paa en Tavle og kalder dem Noder og derefter vil han lære Børnene at synge Psalmer og Viser. Ja, hvad, som galere er, sagde en Anden, han siger at Løgtemanden er ingen Djævel, men Dunster i Moserne; at den værste Djævel har Mennesket i sig selv og mange andre Galenskaber. Han lærer Børnene noget, som han kalder Tact, naar han synger med dem, jeg tænker at han snart bliver deres Dandsemester. O, sagde en Tredie, dette er dog ikke saa galt, som, at han skriver Prikker paa Tavlen og kalder dem Soel, Maane og Stjerner, skriver runde Stræger omkring dem og bilder Børnene ind: at saadant løber

Alt omkring paa Himmelen. Han har en anden Tro, end vi og vender op og need paa Alt. Det er underligt, at Provsten kan saa godt lide ham og viser sig saa fornøiet, naar han kommer ind til Børnene.« Jeg kan ikke tænke mig større Uvidenhed hos lutterske Christne end jeg fandt her i Jægersborg og det var den høie Tid, at en Skole blev her oprettet. Den virksomme og oplysningselskende Provst Høegh bestræbte sig for at faae en Skole; og da en Parforsejæger ved Navn Bruun havde en passende Bopæl til en Skole, gik Provsten til Rentekammeret og foreslog: at Bruns Bolig var ønskelig til en Skole, som Jægersborg Ungdom trængte meget til, hvilket letteligen kunde opnaaes, ved at give Bruun Bestalling, som Skovrider, til en ledig Skovridertjeneste i Gribs Skov ved Frederiksborg. Dette blev bevilget og Leiligheden blev nu indrettet til Skole og Rentekammeret paatog sig, at sætte den i Forbindelse med Vedligeholdelsen af de andre kongl. Bygninger i Jægersborg. Værelser havde man nu til Skole; men ingen Løn til Læreren, ingen Brændsel og ingen Skolelod. Her begyndte vor salige afdøde Provst Høegh at virke med Kraft, som Ungdommens sande Ven og for mig, som en Fader: evig velsignet være hans Minde af mig! (han var den sjeldneste Landsbypræst og som en Fader for Menigheden. Hvor han fandt uforskyldt Fattigdom, hvor han hørte tale om den lidende Syge, hvor han erfarede Familie Uenigheder, o, der var han strax ved Haanden med Trøst og Raad, med Lindring og med sin faderlige, vennehulde og kjærlige Overtalelse; thi faderlig Hjælpsomhed og huuslig Fred var hans Løsen, som opnaaedes ved Tro, Haab og Tillid til Forsynets Naade, han var den sande christelige Præst!)

O, min hedengangne, vennehulde Høegh! Jeg skriver dette med Taareblændet Øie. Gid Du i dette Øieblik kunde skue ind i mit Hjerte!!!! Du er i de Saliges Boliger og det er min Alderdoms Trøst og Haab at møde Dig der i Din

Forklarede Tilstand, hvor jeg er forvisset at blive gjenkjendt, og hvor vore Følelser skal blive inderligere forenede! Hans Minde være da evig velsignet! især af mig; thi nu havde jeg ved ham faaet Klæder og Understøttelse (dog vil jeg her anmærke at alt, hvad han havde laant mig i Penge har jeg betalt ham, hvilket var saare billigt, da jeg uden dette, nød meget godt af hans Huus og af hans ædle Hustrues Haand.) Han skaffede mig nu Jord af Hovmarken, en smuk Have og Tørv og Brænde, overensstemmende med Reglementet og efterhaanden Løn, som ogsaa ved Degnens Død, den fjerde Deel af Degneofferet, men nu faldt de 100 Rigbdl. bort, hvilke jeg havde erholdt, som Løn, for at spille Orgelet. Jeg var nu ugift Skolelærer i 3 Aar og indfandt mig i den Tid stedse i Præstegaarden, baade Søgne- og hellige Dage, naar jeg vidste at der var Fremmede; Undseelsen holdt mig en Dag fra at komme, da der var stort Selskab; fordi jeg vidste at jeg fandt mig bedst i Skyggen, ifølge min lave Herkomst og min ukultiverede Forfatning. »Hvor blev han af i Torsdags, sagde Provsten, han vidste jo at det var min Kones Fødselsdag.« »Tilgiv, Deres Høiærværdighed! jeg kommer saa tidt, »gjør som han vil; thi jeg har een Gang sagt det og gjentager det nu igjen: min Dør staaer ham stedse aaben, mit Bord og mit hele Huus!« Jeg omfavnede stiltiende hans Knæ og siden den Tid behøvede han ei at indbyde mig. Men den underlige Poul holdt sig stedse i Skyggen og uagtet jeg brugtes som Familiens Maskinmester og Suffleur og var med ved alle Leiligheder, saa blev Poul Poul. Dog kan ikke nægtes at Skovrider Lanspergs Familie satte lidt Skik paa mig; thi Pige-børnene gik jeg til i Huset og da jeg her var noget friere end i Præstens Huus, troer jeg her at have faaet lidt mere Frihed i Omgang med dannede Mennesker. Min Fader døde nu i Todberg og der kom Brev fra min Ungdoms Præst Provst Gregersen: om jeg nu vilde komme hjem for at modtage min afdøde Faders Levebrød, hvilket jeg strax afslog, saasom

jeg havde noget bedre for mig i Jægersborg. Jeg havde besøgt mine Forældre i Todberg, da jeg var bleven givet min Bestalling hos Biskop Balle, og derfor havde Provst Greger- sen mig saa meget mere i Tanker. Da jeg havde været 3 Aar Lærer i Jægersborg fik jeg isinde at fri til min Anna, hvis Fader var Sognedegn i Gjentofte. Jeg havde hørt hendes fornuftige Svar da vor Provst confirmerede hende og kjendte hende desuden som en flittig, huslig og sædelig Pige. Hun var i sit 17 Aar og jeg 27 Aar gammel, da vi 4 Uger efter Frierdagen holdt vort Bryllup d. 11 Mai 1798. Aaret efter d. 21 Marts 1799 havde jeg den Fryd at see min Kone forløst med en Søn, som erholdt i Daaben Navnet Poul Christian, efter min og hendes Fader. Den 20 Februari 1801 blev Jacob fød; og da han yttrede Lyst til at være Sømand, gik jeg til en Capitain Lynge og bad ham tage ham til sin Opvarter paa en Ostindielse. »Deres Søn er vel en forkjælet Dreng« sagde han, »men lad mig see ham.« Jeg gik med ham til L ynges Kone, som gav mig Underretning om, hvor Skibet laae ved Toldboden; men da jeg kom dertil, var Lynge ei der. Jeg bød da Jacob bie der paa Kaptainen og da denne kom, stod Jacob og kastede Brænde need i Lasten. »Hvem er Du,« sagde Lynge, jeg er Jacob Erslev, sagde Drengen, og hvo har anmodet Dig om at kaste Brænde need i Skibet?« O tag ikke ilde op, Hr. Capt.! Det var mig saa kjedsomt at staae her ledig og see de Andre at arbeide. Der er min Haand, min Dreng! jeg antager Dig og behøver ingen Skudsmaal fra Din Fader. Kom ind med Dit Tøi om et Par Dage, og saa reiser Du med mig. Vi skyndte os med at faae Drengen færdig og Lynge viste sig imod ham som en kjærlig Fader. To Aar efter kom han til Kjøbenhavn, var een Gang i Jægersborg og talte to Gange med mig, omfavnede mine Knæ og løb med mig hele Kjøbenhavn rundt, ved stedse at see paa Uhret; for ei at bie forlænge med at komme til Skibet, hvor han hjalp at lodse. Men da han uheldigviis, seilede en

Middag Kl. 12, fra Skibet ved Børsen, over til Christianshavn med Sjouerne, gled han paa Tilbageveien, ved Roningen, og stødte sig paa Kanten af Jollen. Her blev han betagen af Krampe og druknede i Nærheden af Knippelsbro d. 20 April 1818. Overstyrmanden styrtede sig ud fra Skibet, for at redde ham, men Strømmen var for voldsom og han blev synlig paa Bunden, Dagen efter og da opfisket og af mig afhæntet for at begraves paa Gjentofte Kirkegaard, hvor hans jordiske Levninger ligge. Han var inderlig elsket af Lynge og hele Mandskabet og i hans Kiste og et lidet Rum i Skibet erholdt jeg Ting og Vahrer af langt større Værd, end hans Udstyr havde kostet mig. Hvad Skibsfolkene fortalte mig om denne Drengs gode Karacteer, om hans Fliid og Kjærlighed til Lynge, samt om hans Kjærlighed til os hans Forældre og til sine Sødskende var sjældent og haabefuldt. Jeg seer ham, i Tanken, at smile need til mig fra sit salige Opholdssted, hvor jeg vente[r] at gjense ham og dele hans Himmelfryd. Poul Christian var sat i Borgerskolen i Kjøbenhavn, hvor han var i 4 Aar, men da vi til vor store Sorg opdagede, at han ved et Nedfald fra et Træ i Ermelundskoven, hvor han havde indstødt den ene Hofte og fandt, at han udsattes for en tiltagende Skjævhed i den høire Side, tog jeg ham hjem og istedetfor at bestemme ham til Teolog lod jeg ham komme paa Jonstrup Seminarium. Forsynet havde begavet ham med større Evne til Studering, end Jacob og han er nu en dygtig og flittig Skolelærer i Kjøge, hvor han er agtet og elsket af Alle. Som Organist og meget kyndig i Musikken forestaaer og udfører han ofte Cantater til Omegnens Beboeres store Tilfredshed. Han fylder iaar 1846 sit 48de Aar og er endnu ugift; thi hans Embede i Kjøge er kuns meget lidet og han er saa meget tilfreds der, at han ei forlader denne By, med mindre at han erholder et Embede af langt større Indkomst, end det han har. Han reiser meget og har stor Verdens Kundskab, men desuagtet fortjener han meget ved privat

Undervisning i Musik &c. og besynderlig nok bruger han ei blot sine Penge til sine omtalte Reiser, men ogsaa til Understøttelse for sine Sødskende og hvad vi, hans Forældre, skyldte denne tro og kjærlige Søns Omhu, vil jeg lade være uberørt, men han fortjener vor inderligste Tak og det algode Forsyn vil sikkert ikke lade hans Troskab og Kjærlighed til os blive ubelønnet. Den 14 April 1803 blev Inger Kjerstine fød, som blev gift d. 30 Mai 1829 med Urtekræmmer Dauw, hvem hun til sin store Sorg mistede ved hans Død d.

April 1846. Som Enke har hun 5 Børn, 3 Sønner og 2 Døttre og det 6te Barn er dødt. Hun driver, som Enke Handelen og hendes Udsigt for Udkommet er haabefuldt. Den 7de September 1805 blev Hans Høegh fød. Navnet fik han efter min uforglemmelige Ven og Velgjører sal. Provst Høegh; Hans er Seminarist og har i endeel Aar været Cantor ved Slotskirken i Frederiksborg og 2den Lærer ved Borgerskolen i Hillerød. Han er gift med en Jomfr. Olsen, som er opdraget hos den gamle Slotsgartner Teisner, af hvem hun fik 2100 Rbdr. i Arv. Han er Syngelærer ved den lærde Skole, har megen Information i Musikken, har, som Eiendom, et meget smukt Sted og har sit gode Udkomme. Han har 7 levende Børn, nemlig 4 Sønner og 3 Døttre og desuden har han 2 Tvillinger døde. Han har en inderlig god og kjærlig Kone, Karen og lever et lykkeligt huusligt Liv.

Da I. Kjerstine var 4 Aar og Hans omtrent 2 Aar gammel, blev det vor Lod at kjende noget til Krigens Rædsler i vort kjære Fædreland. I Begyndelsen af August 1807 var en Frygt for Engælændernes Overfald her almindelig, og den 15 August landede ogsaa en Armee ved Vebæk paa 36 000 Mand stærk. Vel kjendte jeg ei noget til hvorledes man bedst skulde forholde sig ved Omgang med slige fjendtlige Tropper; men da jeg formodede, at vi den første Nat vilde være meest Fare underkast, især for den sædelige Qvinde, saa indrettede jeg et lidet Asyl i en stor Brændestabel paa Loftet for

min Kone og troede derved at sikkre hende for Soldatens Raahed den første Nat; men desværre kom en Proprietær fra Trongaarden kjørende forbi med sin Kone og et Par Børn, og yttrede en stor Frygt for Engælændernes begyndte Landgang og overtalede nu min Kone til at tage Plads paa Vognen for at reise med til Kjøbenhavn, hvor han troede sig og Sine mere sikkre, end paa Landet. Jeg turde ikke negte at modtage hans velmente Tilbud og min Kone med de to Mindste toge Plads paa Vognen og rejste nu ind til Marschandiser Spangs i Kjøbbh. Jeg havde 14 Dage tilforn nedgravet alt mit Kjøkkentøi i Haven og i en stor Kiste lagt al vort Forraad af Flæsk og hvad der os var undværligt til vort Underhold osv. osv. og for at undgaae Mistanke havde jeg besaaet Pladsen med Bothfeldske Roerfrø, hvilket skjulte baade den Plads og flere Bede med et smukt Grønt. Dagen efter, som var en Søndag reiste jeg til Kjøbenhavn med Penge og Fødevarer til min Kone, hvem jeg henimod Aften forlod med en bange Ahnelse, og det fortrød mig bittert at have ladet hende reise, hvilket i de 3 følgende Uger ogsaa viste sig, at være til stor Skade og Bekymring for mig. Hele Søndagen havde Skolens Husarer tumlet omkring paa Høiene i Nærheden af Jægersborg, for at see om Fjenden vilde nærme sig, og da man troede det blev Alvor; thi ingen uden den simple Mand, vilde tro forvist, at det var Engl. Alvor at gjøre Landgang, saa reiste dog Skolens Officerer med dem ind til Kjøbenhavn. Jeg var nu min egen Kudsk; thi at holde Karl havde jeg den Tid ingen Evne til, og da jeg i Mørkningen kom til Triangelen ved Jægersborg, holdt 3 Husarer paa Veien og truede med deres Pistoler at lægge an paa mig, men jeg antog sligt for Spads; da jeg troede det var vore egne Husarer og ikke de engelske Forposter. Men da jeg havde faaet min Vogn skudt ind i mit Vognskuur blev jeg var, at der i Mørket ligeoverfor Skuret holdt en Person til Hest og ved at nærme mig ham, blev jeg vaer, at hans Kappe havde

et fremmed Udseende. Jeg tiltalte ham paa Dansk, men fik intet Svar, ved at høre Engelsk blev han ogsaa taus; men da jeg udbad mig en Samtale med ham paa Tydsk fik jeg et meget høfligt Svar og han fortalte mig nu: at han hørte til Forposterne og at man om en halv Time kunde vente Armeens første Deel at komme til os fra Dyrehaven. Jeg yttrede for ham at jeg havde læst den Proklamation, som de ved Landgangen havde ladet udspre[d]e iblandt os Danske og hvori de love at behandle os som Venner, naar vi ville behandle dem venskabeligt og overlade vor Flode i deres Varetægt for at redde den fra at komme i Franskmandens Vold. Det Første lovede jeg ham at holde fra min Side, og Engelændernes Forhold mod mig var da ogsaa stedse upaaklageligt. Jeg bad ham følge mig til min Dør, hvor jeg beværtede ham med Mad og Brændeviin samt med et Glas Melk og der manglede ikke paa fornuftig Raadgivning. Han fortalte mig: at der kom 2 Regimenter Husarer og at det 1ste Regiment, hvortil han hørte, havde røde Rabatter og det 2det Regiment, som kom bagefter havde Gule. Min gamle Moder og en Pige var i mit Huus, tilligemed mine 2 Sønner Poul Christian og Jacob, samt to Elever: Christian Lange, som nu er Urtekræmmer i Kjøbenhavn, og hans Broder Markus Lange, hvilken har en stor Gaardeiendom i Lolland. Engelænderne kom nu styrtende ind i Jægersborg ført af Offisererne og de[t] Hele saa ud som en stor Parforsejagt. Brogede, men prægtig klædte Soldatter, hvoraf vi Danske beundrede mest de skjørtklædte Skotter med de blottede Nederdele og Sandaler paa Fødderne. Alt var nyt og pragtfuldt for at gjøre Indtryk paa de Danske, for hvem de vilde vise sig som Venner. Offisererne tyede ind til Skovrider Landsperg, hvor de bleve beværtede; men Soldaterne lagde sig paa Pladserne i Jægersborg og alle Beboerne bragte dem nu skyndsomst, Øl og Mad. De Stakler vare meget tørstige og da Øl og Melk var nedslugt, bragtes dem Mad og Vand. Jeg gik nu ind til Landsperg og yttrede

for Officererne at jeg kjendte deres Proklamation; og de lovede mig Bistand, naar jeg, ved at sammenligne mit Forhold med samme, blev fornærmet. Jeg gik nu hjem og fandt i Skolen en hanoveransk Underofficeer og 3 engelske Soldater. Moder bragte dem Mad og Drikke og jeg forglemte ikke at yttre mit Kjendskab til Proklamationen, men kuns paa Tydsk: »Gud!« sagde han, »hvor de Danske ere dumme! De mene vi komme her, som Venner; men de vil finde Vinden at blæse fra en anden Kant; lad dem kuns først lære, hvad det er, at beværte en Fjende.« Jeg vilde nu lade ham mærke, at jeg forstod hans Engelsk og greb derfor i min Lomme, hvor jeg havde en engelsk Skilling og da jeg med den i Haanden yttrede hvad den gjaldt i danske Penge, tællede i min Haand 24 Skilling; thi dette var dens Værdi paa den [Tid], og da jeg yttrede for dem paa Engelsk hvad Løfte, jeg havde erholdt hos Skovrideren, listede Hanoveraneren sig bort og lod mig være ene med Soldaterne. Det var dem ret kjært at forstaae mig; thi af en Frøken Braun og en Søn af den engelske Strømpevæver i Gjentofte havde jeg lært noget Engelsk og af en fransk Emigrant havde jeg lært noget Fransk. Mine 3 Soldater forlod nu Huset; men kom igjen Klokken 12 og bankede os op med Forlangende om mere Mad og Brændeviin. Dette føiede jeg dem i, men da jeg nægtede mere og de nu vare fire og den Ene var temmelig medtaget, bleve de dristige, gik omkring i Huset, lettede Dynen op over Børnene og stak efter dem med Bajonetten. De meente nu at tvinge mig til at rykke ud med mere Brændeviin og da de mærkede min Ligegyldighed herved, gik de efter mig ind i Dagligstuen, satte Geværerne for Dørene og erklærede mig for deres Fange indtil jeg kom med Brændeviin. Men jeg raabte nu paa halv Engelsk, udaf Vinduet: »Erik! løb til Officeren hos Skovrideren og beed om Hjelp til at redde mig fra Soldaterne.« Soldaterne troede jeg havde en Karl og tog nu gesvindt Geværerne fra Dørene og sagde: De er en god Mand!

og Alt blev nu Venskab imellem os. Mine 4 Venner gave sig nu til at dandse og denne Fryd varede til i Dagningen. Men da min Pige var saa nysgjerrig at see paa denne Lystighed i Døren fik den meest munter en anden Lyst og løb efter hende over Gaarden, men hun kom fra ham ind i Naboens Kjelder, og saaledes blev hun ham qvit. Jeg mærkede nu Uro og sprang derfor hen ved Kroen, hvor en Trop Soldater stoed opstillet, for at drage med Forposterne ind ad Kjøbenhavn til. En Underofficer fulgte med mig hjem i største Hast og den, af Pigen narrede, Soldat havde nu kastet min gamle om paa Kjøkkengulvet. Men Underof. greb ham i Nakken og spurgte mig: hvad Straf jeg ønskede ham? »Ingen Straf, min Ven!; thi hans Forlibelse er en Følge af min Uforsigtighed i at give ham formeget af Brændevinen. Hele Fortroppen eller Avantgarden drog nu til Kjøbenhavn, hvis Porte vare lukkede, og de leirede sig nu i Omegnen af Staden. Natteoptrinet gjorde mig lidt frygtsom og jeg satte mig derfor paa min Vogn med mine 2 Sønner og de to fremmede Elever, tog en deel Fødevarer med og bandt en Ko ved Vognen, som faa Dage iforvejen havde kælvet. Hermed tog jeg Veien igennem Frederiksdahl til Kirkeværløse, men opholdt mig først i nogle Timer hos Skolelæreren i Virum. Da Aftenen nærmede sig, da jeg kjørte igennem Skoven til Kollekolle naaede jeg et Kompagni Soldater, hvilke bade mig om at lægge deres Turnister paa min Vogn og da der iblandt disse var en Skrædersvend, der havde ladet sig hverve i Hannover, og som havde arbejdet her i Jægersborg og altsaa kjendte mig, raabte Alle Hurra for Erslev, hvilket Raab flere Gange blev gjentaget, da jeg forlod Kollekolle, thi her standede Kompagniet for at erobre en Mængde Tønder Krudt, som de vidste kom der forbi fra Frederiksværk og som det lykkedes dem Natten efter at erholde. Jeg kjørte nu til en Mad^m Petersen i Kirkeværløse, som modtog os med aabne Arme og hvor mine medbragte 4 Børn bleve moderligt be-

handlede. Da jeg om Aftenen kjørte allene tilbage, blev jeg ved Kollekolle indbuden i Vagtstuen og de rødklædte Hanoveranere beværtede mig med Rum og Hvedebrød, det sorte Brød spiste ingen Engælnder. Jeg maatte tilfredsstille deres Nysgjerrighed, saavidt mig syntes passende og min Færdighed i at tale Kjøkkentydsk erhvervede mig hele Mandskabets Venskab, især da jeg saa beredvilligt havde om Dagen lettet dem Byrden igjennem Skoven. Maanen stod i sin fulde Glands paa Himmelhvelvingen og uagtet jeg paa hele Veien igjennem Skoven og den øvrige Vei til Jægersborg mødtes af Militaire, saa havde Kolleselskabet givet mig en Opmuntring og et Mod, som betog mig al Frygt for disse fredelige Engælndere. Kl. 12 om Natten kom jeg til Skolehuset i Jægersborg hvor min gamle Moder og Pigen stod i Døren. Moder kom løbende mig imøde og yttrede med Glæde at hele Huset og Gaarden var fuld af Engælndere, der vare saa prægtige og havde Lommerne fulde af Dukater og Specier, og da jeg saa ind af Vinduerne at alle Borde vare fulde af Steeg, Skinker, Viin, store Franskbrød og Punch fortalte hun mig: at al denne Herlighed havde de bragt med sig fra Skibene, og da hun havde sagt det, løb hun ind og raabte: »her er mein Sohn!« »Ach!« raabte Alle, »Hr. Schulmeister! Hr. Schulmeister! kommen Sie her! hier ist Wein, Braten und Punsch! Wier Wollen klinken und trinken! og det gik nu lystigt til og hele Selskabet yttrede en Fryd, som om jeg var deres Broder. Det var ogsaa intet Under; thi hvor skulde de vel finde Beqvemmelighed, som hos mig, da de fleste Familier vare reist bort, undtagen Marqvetenteren og Kromanden, samt nogle fattige Familier. Det første Husarregiment havde nu bemægtiget sig Jægersborg, hvor det fandt en ypperlig Staldleilighed og Skolestuen og hele Huset passede sig godt for dem og jeg maa sige, til deres Roes: at Skolemesteren, hans Moder og Pigen blev behandlet med Agtelse og Godhed. Da jeg efter Hjemkomsten var kommet ud i min Gaard

sadde Husarerne plaserede omkring store Kar fulde af kogende Vand og pillede Fjedrene af skaaldede Ænder, Høns og Kyllinger og nu kunde jeg begribe, at alt hvad jeg saae af Fødemidler og Drikkevarer var Plyndergods fra de bortreiste Familiers Huse. Alle Porte og Døre vare aabnede, og da jeg vilde bestræbe mig for at redde noget hos mine Gjenboer, blev jeg raadet af de 3 Officerer, som med deres Koner, eller rettere Friller, havde bemægtiget sig mit Huus: at jeg skulde kuns passe mig selv og opføre mig, som hidindtil, saa vilde jeg og mit respecteres og de Bortreiste skulde have blevet hjemme, saa havde de beholdt deres Eiendom og ikke været mig saa meget til Byrde. Jeg døjede meget for at skaffe Middagsmad til 50 Personer dagligt, især for den Betaling jeg fik. Alt skulde betales; men man erholdt kun lidet for Alt. Musikchoret opholdt sig dagligt i Skolestuen og Alt aandede Fryd ved Sange og lystige Talemaader. I de 3 Uger Kjøbenhavn var beleiret var Veiret klart og Heden særdeles stor og derfor havde Husarerne belagt hele Broen uden for Skolehuset med Halm, hvori de laae og strakte sig hele Dagen. Ofte kom de fra Dyrehaven med et skudt Dyr og nu gik det løs med Steeg, Suppe og Rum. Den ene af Husets Ladies, som hun lod sig kalde; alle de engelske Damer lode sig kalde ladiers, havde Rumtønden under sin Direction og denne Rumtønde var mit Huus betroet, hvorfra altsaa al Glæden strømmede ud til hele Esquadronen og til de besøgende Engælænder. Grok og Punsch rulerede hele Dagen. Jeg maatte kjøre hveranden Dag med Officer[er]ne til Bellevue og andre Gjestgiverier og her blev jeg sat til Høibords med dem og behandlet galant og yderst forekommende; men Betaling for Kjørsel blev ej paatænkt — dog glemte man undertiden ikke Havre til Hestene og jeg var stedse befriet for Udgift. Blev jeg forurettet blev jeg beskyttet; thi f. Ex. var et Regiment Marinere en Dag deserteret ud over Volden fra Kjøbenhavn, et hvervet Regiment, som maaskee havde tjent flere

Konger med et Par Sko; disse tyske Søsoldater kom om Morgenens need i min Have, hvor jeg havde 32 Stkr. Bistader staaende. 4 Stader sloge de need fra Stedet, hvor de stode og glædede sig ved at see Honningen flyde hen ad Jorden. Derpaa gik de ud i mit Vænge med Spader og opgrov Kartofflerne. Jeg gik nu til dem og bød dem at lade sligt fare; men den Ene, en Slagter havde en stor Kniv hængende i en Rem om Lænderne, denne Kniv tog han truende i Haanden og raabte: »Hold Mund, din danske Hund, vi ere komne herud for at hævne os paa I nedrige Hunde og gaaer Du ikke strax, faaer Du denne i Livet! Jeg gik nu op i General Bergers Gaard og fandt der den engelske General Linsingen og ved at yttre Marinerens Trudslers tilføiede jeg: at jeg solgte mine Havesager for meget godt Kjøb til Husarregimentet og andre Engelske, og fik saadanne Røvere Friheden, blev Alt i en Hast ødelagt. Adjutanten blev strax kaldt frem og lod Trommen lyde. Marinerne blev nu stillede frem for den engelske Fane og det blev dem nu befalet at sværge til denne, eller at lade sig transportere ind ad Nørreport, hvor de strax kunde vente at blive hængte op paa Vol-den. De valgte nu det første og maatte da lystre den engelske Subordination, der var meget streng. Saaledes havde jeg mange Prøver paa engelsk Velvillighed i det Hele og i det Enkelte. Men en[d]skjøndt de Engelske meget opmuntrede mig og vare venlige mod mine Børn, hvilke jeg snart lod hente hjem, saa var det skrækkeligt for mig at see Bomber og Brandpile at flyve ind i det betrængte Kjøbenhavn, og Frygten for min Kone og mine 2 Børn var ubeskrivelig, men i desidste 8te Dage af Beleiringen kom jeg til Vished om, at Mødre og Børn vare reiste ud paa Amager, hvor Pasagen ikke var spærret og da min Kone var hos Mad^m Spang, der havde Familie paa Amager, styrkedes jeg i Haabet, at min Kone, ved at drage paa Amager, var undgaaet det svære Bombardement, hvilket, Gud skee Lov, ogsaa var Tilfældet. Mær-

keligt viste det sig hos mine Husarer stedse: at naar Kanonerne dundrede og Ildebranden i Kjøbh. viste sig, saa gjenemsøgte de Huset og borttog da Krudt og Kugler hvor noget fandtes men ved saadan Leilighed forhøiedes deres Fryd og de vare underlige nok til at forlange samme Munterhed af mig, uagtet jeg stedse da sneeg mig bort. Men da Frue-taarnet ved sit Ne[d]styrtning blussede saa stærkt at mine Stuer derved oplystes, kom de løbende hen imod mig med fyldte Glas og raabte af Glæde: »kommen Sie dog her, Hr. Schulmeister.« »Nei, mine Venner! sagde jeg, en foragtelig dansk Mand var jeg, hvis jeg i dette sørgelige Øieblik tager Deel i nogen Glæde med Dem, hvis Landsmænd bringer saa dødelig Sorg over mit kjære Fædreland. Dette mit Forhold blev billiget og siden efter befriedes jeg for Deeltagelse ved slige Leiligheder. I de 3 Uger under Beleiringen omskiftede Esquadorens[!] Personale, men de nye der kom her til behandlede mig med samme Velvillie, som de bortreiste. Saaledes toge nogle Deel i Kjøgetoget og ved Hjemkomsten tyede de stedse til mig, baade Høie og Lave, saavel Skotter som Engælænder, saa man seer det [er] godt, at lære saa meget af de brugelige levende Sprog, at man ei, som Ordsproget lyder, kan ved dem sælges. At leve i Fred med Fjenden var min ivrige Stræben, men at drive Handel med saadanne Mennesker paa mit Lands Bekostning eller paa nogen Maade at skade den gode Sag, dette forbød mig min Samvittighed. De 3 Uger vare nu omme og jeg reiste nu strax til Kjøbenhavn for at hente min Kone og de Smaa; da Vaabenstilstanden aabnede Portene; men aldrig i mit Liv har jeg kjørt ind af Nørreport med saa beklemt et Hjærte, som denne Gang, thi jeg frygtede at Mine vare enten døde eller lemlæstede; men de modtog mig sunde og glade uagtet Bomberne flere Gange havde sprungen i deres Nærhed. Den lille Hans havde udstaaet Mæslingerne paa Amager, men var i fuldkommen Bedring ved Hjemkomsten. Alt fik nu et bedre Udseende

hos mig og da Engælænderne i de øvrige 6 Uger viste sig, som tilforn saa gik Tiden hastig for os og Fortroligheden imellem os tiltog. Hvad enhver dansk Mand følte ved Synet af vor stolte Flode, som blev slæbt ud paa Reden vil jeg tie med.

Aaret efter d. 7 August 1808 skjænkedes os atter en Datter som fik Navnet Laura. Hun blev gift med Urtekræmmer Hørring.

Hørring og Dauw vare i Kompagni sammen indtil i 1845 da Hørring fik Lyst til at adskjelles og flytte paa Hjørnet af Smedebakken og Frederiksberggaden, hvor Handelen tegner til at blive gunstig (Dauw blev boende til sin Død i Nr. 19 paa store Kjøbmagergade, hvor hans Enke endnu driver Handelen). De har 6 levende Børn 4 Dreng og 2 Piger og et Drengbarn er dødt. Hørring er en dygtig Handelsmand og en god og kjærlig Husfader, hans høieste Glæde er at være omgivet af hans elskede Kone og sine flittige og fornuftige Børn. Dauw og Hørring levede i Kompagnie i 26 Aar og aldrig i den Tid fandt Uenighed Sted imellem dem. De havde en svær Handel, men i de sidste Aar vare Boutikfolkene dem utro og deres Formue forringedes i utænkelig Grad, der især tiltog hos Dauw i hans sidste Livstid til stor Bekymring for hans Efterladte. Men da hendes nuhavende Boutikfolk ere hende meget hengivne, vil hun ved Guds Hjelp og ved den retskafne og flinke Svend som nu bestyrer hendes Handelsaffairer komme paa Fode igjen. Den 11te Marts 1811 blev Karl fød. Han havde en aaben Hjerne og blev derfor sendt til Kjøbenh. i Latinsk Skolen, men da han blev confirmeret fik han Lyst til Søen og efter at have været 2 Aar paa Reisen til Brasilien, druknede han paa Hjemreisen i Antwerpen d. 4 Juli 1826. Hans Kaptain hed Bjørn og viste sig som en Bjørn mod hele Mandskabet og jeg erholdt ikke mere efter Karl i Arvegods end en ung Papegøie, som stod tøjret paa et Bret i Skibet ved dets Hjemkomst. Den 28 Februar 1813 blev Harald fød. Han er Seminarist og er Skole-

lærer paa Frederiksværk. Han var, da han var min Hjælpe-
lærer forlovet med en Frøken Ane Baden, en Datter af Rit-
mester Baden; hun var en meget dannet og flittig Pige, men
Forsynet vilde det bedre og hun døde af Brystsygdom inden
hun blev hans Kone. Efter hendes Død blev han gift med
en Frøken Børn, hvis Fader var Bogholder paa Frederiks-
værk og er død. Hendes Navn er Louise. Hun er meget
dannet og har en god Opdragelse, er en kjærlig Hustru, en
fornuftig og sparsom Husmoder og er nøisom med Lidet.
De har 4 Børn 2 Dreng og 2 Piger. Harald blev gift med
Louise

Den 16 Februari 1815 blev Emma fød og gift med Wil-
helm Gjørling, Student og Seminarist.

Han er Skolelærer og Kirkesanger i Hemmeshøi, er en
god Skolelærer og agtet meget af sine Foresatte. Embedet
er kuns lidet, men de anvende Alt med Klogskab og finde
sig i Nøisomhed. De have 2 flinke Drengbørn.

Den 26 Mai 1817 blev Emil fød. Han er Student og nu
er indgaaet i Musikhandel med Hornemand og Udsigten med
deres Handel tegner godt.

Den 9 Juni 1819 blev Jacob fød. Han er Student og stu-
derer Teologien.

Den 10 April 1821 blev Caspar fød. Han er min Hjælpe-
lærer, er Seminarist og venter at blive min Eftermand.

Min yngste Søn Eduard er fød den 13 December 1824.
Han er Student og studerer Psoologien.

Saaledes har jeg til Ære for min Kone og mig opdraget
12 Børn og det har været særdeles svært for os at give dem
een saa god Opdragelse ifølge min indskrænkede Stilling som
Skolelærer. Men min Iver og Lyst til Havedyrkningen og
det Held jeg dermed har haft saavel som Omstændighederne
har ikke lidet bidraget hertil, hvilket jeg nedenunder vil vise
— dog vil jeg endvidere tilføie at denne min Stræben vilde have
været forgjæves naar ikke alle mine Børn havde selv været

ligesaa ivrige og virksomme, med Hensyn til Vel i Fremtiden. Deres Moder har stræbt af al Kraft for at opdrage dem til Flid og Orden og de have alle selv været flittige og hjulpen os til at de kunne blive skikkede til gode og nyttige Mennesker i Staten. Musikken har været deres Kjæphest og den Ældre har været den Yngres Lærer og saaledes har de søgt at fremme hinanden i denne Kunst og saaledes er deres Stræben for Øieblikket. Ved Information i Musiken, især ved Pianoforte, har de ernæret sig selv, naar de har erholdt Artium og Seminaristerne have hjulpet mig, som Hjælpelærer og derved givet mig Frihed til at fortjene noget ved Havevæsenet og Agerbruget. De elske hinanden indbyrdes ligesom de ogsaa elske os, deres Forældre af inderste Sjæl. Enighed er vor Families Særkjende og man kan sige med Digteren: at dette viser Himmelen's Billede paa Jorden. Ja, ved at see alle mine Børn omkring mig, seer jeg Himmelen's sande Billede paa Jorden! Min Inger Kjerstine svæver mig nu især d. 10 Marts 1847 i Tanken; hun har mistet en kjærlig Mage og derved er berøvet sin Støtte her i Livet. Men hendes inderlig Godhed bliver ikke upaaskjønnet af hendes elskede Brødre. De ere hendes tro Raadgivere, og derfor vil Himlen velsigne dem. Hendes ældste Datter, den flittige og fornuftige Alvilda vise[r] i sin Stræben, at ogsaa hun liig mine Børn, vil med egen Kraft gjøre sig skikket, til at blive en nyttig og agtet Borgerinde i Fremtiden, og ligesom Mine skaffe sig selv det Fornødne i Fremtiden, hvis sligt behøves. De andre ere vakkre Børn og ved Moderens Omhu vil de vist blive i Tiden dannede og agtværdige unge Mennesker. Min inderligste Lyst har stedse været Musikken, men mine bedste Aar bleve anvendte i en upassende Retning. Saaledes har Musikken, som foroven er yttret, ogsaa været mine Børns Lyst og dette er mig nu ogsaa en Glæde, naar jeg seer hen til, at Alvilda nu ogsaa tager fat paa Musikken og for at fremmes i denne yndige Kunst rækkes hende villigt Haanden af hendes flittige Oncel

Jacob. Mine Børn lære hinanden og mine Børnebørn lære atter af dem. Saaledes bringes vor Familie det Maal nærmere som ubemidlede, hvor Andre med stor Formue stræbe efter Maalet, uden at gribe det rette Middel til dets Opnaaelse.

Da jeg har fremført, som ovenmeldt, at jeg har givet mine Børn en god og hæderlig Opdragelse, uagtet mine ringe Kaar, vil jeg dog her berøre hvorledes det er skeet ved Brug af mit Havevæsen. Da min uforglemmelige og mig hengivne Provst Høegh havde skaffet mig Jord og Have var den sidste aldeles blottet for Træer, med Undtagelse af nogle Faa i den nordre Ende, men nu købte jeg nogle store Stikkelsbær, saaede Kjerner og erholdt deraf Planter, der siden ved Udplantning gav forskellige Sorter, hvoraf nogle ualmindelig store; og da Havedyrkningen var den Tid i sin Barndom; thi en Pot store Stikkelsbær¹

¹) Her standser Optegnelserne nederst paa en Side; den næste, Hæftets sidste, er ubeskrevet. — Det kan bemærkes, at Affatteren har Uret i at kalde sin Bedstefader Peder Poulsen (S. 6); efter Kirkebogen hed han Peder Lassøn.

LEVNEDSSKILDRING

AF

JACOB ERSLEV,

FORFATTET AF HAM SELV

JANUAR 1900

Hans Majestæt Kong Christian den Niende har vist mig den Naade at udnævne mig til Ridder af Danebrog.

Som Følge deraf paahviler mig den Pligt, at indsende til Ordenskapitlet en Livsskildring af mig.

Hr. Prof. Dr. Troels Lund har opfordret mig til at skildre mit Liv »fyldigt«, og jeg har derfor skrevet vidtløftigere, end jeg kunde ønske det, — og dog er der en Mangel i Skildringen. Grundtvig siger etsteds: man husker med Hovedet, men mindes med Hjertet. I en slig Livsskildring optegner man, hvad man husker, hvorimod Minderne, de dybere Følelser, Hjertets Rørelser under Livets Gang ikke omtales. Man kan i sit stille Sind tænke paa og over dem, atter føle Hjertet pulsere under denne Tænkning; til Nød kan man røre ved dem i mundtlig, fortrolig Samtale med sine kæreste og nærmeste; men skrive om dem i andet end vage Udtryk og Omrids vil og kan man ikke. Der fremkommer saaledes et udfyldeligt Vakuum, der gør Skildringen mangelfuld og utilfredsstillende.

Jacob Erslev.

Jeg er født den 9. Juni 1819 som tredje yngste Søn af Poul Erslev, der var Skolelærer i Jægersborg og Organist ved Gentofte Kirke.

Ved denne Lejlighed kan jeg ikke holde mig tilbage fra at omtale mine Forældre og det Familiehjem, de havde skabt. Min Fader hed Poul Poulsen; han stammede fra Landsbyen Erslev (ved Randers) og optog senere Landsbyens Navn som sit Familienavn. Han kom tidlig til København i Snedkerlære, og efter en lang Trængselstid ifølge de daværende Forhold blev han Svend. Imidlertid havde han en utrættelig Lære- og Videlyst, og da han ved Flid og Sparsomhed havde samlet en i øvrigt ringe Sum, satte han sig som Maal at blive Skolelærer. Han kom da paa Blaagaards Seminarium, og allerede i sin Læretid der fik han Plads som Organist ved Gentofte Kirke, og hver Søndag traskede han til Gentofte for at udføre sin Tjeneste ved Kirken. Dette førte med sig, at da der paa Jægersborg blev oprettet en Skole for Militærets Børn, fik han dette Embede. Dette skete i Aaret 1795. Om hans Lærergerning skal jeg kun fremføre eet Vidnesbyrd, men dette er ogsaa talende nok. Pastor Rørdam har udgivet Biskop Balles Visitatsbog, men kun for Præsternes Vedkommende. I en Note siger Rørdam, at han dog vil nævne Balles Omtale af den bedste og den dårligste Skole i Sjællands Stift, -- og min Fader var den, der fik Ros som den bedste Lærer.

Ved Kroningen 1814 fik han Dannebrogskorset som Paa-skønnelse for hans Dygtighed som Lærer.

Ved Siden af sin Skolegerning drev han Landbrug og bragte dette overmaade vidt. Han var saaledes den første her i Landet, der avlede saa store Sellerier, at de kunde bruges til »fyldte Sellerier«; han avlede i Skolehaven ikke mindre i eet Aar end 36 Tdr. Stikkelsbær, foruden en Mængde andre Havesager. Om Aftenen pakkede han Haveurterne i sin Vogn, og næste Morgen Kl. 4 kørte han til Hovedstaden med dem, solgte dem i en Fart paa Torvet og var hjemme igen Kl. 8 for at holde Skole. (At Salget gik i en Fart, skyldtes dels hans gode og billige Varer, men ogsaa et snildt Paafund. Alle Torvevogne vare dengang røde. Min Fader lod sin male grøn, og naar den viste sig, raabte Sælgekonerne: der er Erslevs Vogn, — de strømmede til og Vognen var snart tømt.) Senere lagde han Vind paa Dyrkning af Peberrod, og den fik efterhaanden et saa stort Omfang, at han forsynede hele vor Hovedstad med Peberrod, noget, som er vel kendt af ældre Københavnerne. Landhusholdningsselskabet sendte ham en Medaille og et stort Sølvbæger, som jeg nu ejer og gemmer — stolt og glad — som Minde om vor dygtige og stræbsomme Stamfader.

Da han som ung Mand, der med sit krøllede Haar og livlige Hoved forbandt et vindende Væsen, blev Lærer paa Jægersborg, skaffede han sig snart Venner i Sognet, deriblandt særlig Præsten Høegh i Gentofte, og det varede ikke heller længe, før han fik en Viv i den 18-aarige Degnedatter Anna Wesberg. Hun var ikke videre dannet — man huske paa, at det var for 100 Aar siden —; men i Forstand og Lyst til Læsning og Arbejde lignede hun sin Ægtefælle. Vi bleve i alt 12 Børn, hvoraf 9 vare Sønner, og — Tak til vor kære Moder! — vi fik en god og omhyggelig Opdragelse. Flere af Sønnerne bleve Seminarister, og da Landbruget optog saa meget af Faderens Tid, bleve de efterhaanden Hjælpe lærere

ved Jægersborg Skole. I Tidens Løb dannedes nu et Familie-hjem, der — tør jeg nok sige — var enestaaende for en Skolelærerfamilie. Der læstes Aviser og Bøger, der samtale-des om alle mulige Emner, der dreves Musik, og det god Mu-sik osv. Den ældste af Sønnerne, Poul Christian, var den, som stod i Spidsen for Hjemmets Musik, der havde en langt virkende Indflydelse i vort senere Liv. Han lærte den næst-ældste Musik og denne de yngre. (Krøniken fortæller, at da Fader engang med en Ansøgning for en af sine Sønner havde Foretræde hos Kong Frederik den Sjette, talte han til Kongen om dette Forhold. Denne udbrod da med straalende Øjne: Ih, det er jo Indbyrdes-Undervisning! Som man ved, var den Indbyrdes Undervisning en af Kong Frederiks Kæp-heste. Man maa vel tro, at Kongen sagde ja til Ansøgnin-gen.)

Penge og Gods have vi ikke arvet efter vore Forældre; men de have givet os en langt værdifuldere Arv i deres egne gode Eksempler, i Virkelyst og et Livssyn, der har holdt os paa rette Vej i Livets Omskiftelser. Netop derfor har jeg følt mig tilskyndet til nærmere at omtale vore Forældre og deres Forhold, da de have haft saa vigtige Eftervirkninger for vor Slægt.

Som Afslutning af dette Afsnit tilføjer jeg: Fire af Søn-nerne bleve Skolelærere (i Køge, Hillerød, Frederiksværk og Jægersborg) og have skaffet sig Lov for Dygtighed i deres Gerning; — tre studerede (min ældre Broder Emil, jeg selv og min yngste Broder Eduard); to døde i en næsten voksen Alder. Af Børnebørnene kan nævnes den ihærdige Biavler og Redaktør Hans E., Kordegn i Kalundborg, min Søn Kristian, Professor i Historie ved Universitetet, og Dattersønnerne Hørring (Ministeren, Kvæstoren og Lægen),

alle Ætlinge af en ringe Skolemester!

Det var et helt naturligt Ønske for denne Skolelærerfamilie, at i det mindste en af Sønnerne skulde studere og naa til at blive Præst. I mit rode Aar blev jeg derfor sat i den lærde Skole i Frederiksborg, hvor min ældre Broder Hans var Skolelærer og Kantor ved Slotskirken. To Aar senere blev min Broder Emil, der var to Aar ældre end jeg, sat i samme Skole, og vi to begyndte nu et fastsluttet Samliv, der varede gennem vore Studenteraar langt ind i vor Manddomsalder — til Glæde for os begge.

Blandt vore mange skiftende Lærere ved Skolen er der kun en eneste, som jeg mindes med særlig Kærlighed og Hengivenhed, nemlig Overlærer I. P. F. Dahl, der er saa godt kendt ved sine Skrifter om Dansk og ved sin Fremmedordbog. Ved sit elskelige Væsen havde han en heldbringende Indflydelse paa sine Disciple, ikke at tale om, at vi lærte at skrive godt Dansk og at elske vort Modersmaal. Naturligvis kunde jeg give en Mængde Skolehistorier til Bedste. Jeg overspringer dem og gaar over til at skildre et Forhold, der i lang Tid indvirkede uheldig paa min Karakterudvikling. I Førstningen af Trediverne var Filologen E. Flemmer bleven Rektor ved Skolen, og i 1836 kom jeg ind i den øverste, toaarige Klasse, hvor Rektor havde sine Timer. Jeg husker ikke de nærmere Omstændigheder; men jeg maa tro, at Rektor havde gjort noget, der — i mine Øjne — var en Uret mod mig, og Følgen var, at den halvvoksne Dreng blev stædig. Rektor havde den Vane at fortælle Quasi-Morsomheder i Timen, og pligtskyldigst vrede Disciplene sig af Latter; kun en eneste sad stiv som en Pind, og det var den stædige Dreng. Rektor fattede ligefrem Nag til mig og blev uretfærdig imod mig. Flittig var jeg maaske ikke, og jeg fik stadig daarlige Karakterer hos Rektor. Endelig, da Dimmissionstiden 1838 nærmede sig, nægtede han rent ud at dimmittere mig. Det nærmeste havde nu været, at min Broder Hans havde klaret Sagen; men det vilde han ikke. Jeg stakkels Dreng —

man huske, at det var for over 60 Aar siden — maatte alene gaa til Rektor og forklare for ham, at mine Forældre ikke havde Raad til længer at holde mig i Skolen, og at jeg dog ikke vilde gøre Skolen Skam, en ringere Karakter end haud kunde jeg ikke faa. Efter lange Underhandlinger gav Rektor efter, og jeg blev dimmitteret til Universitetet. Ved min Studentereksamen fik jeg Oprejsning, idet jeg i de 11 af de 12 Fag fik laud og var den bedste af de 6 Dimmittender fra Skolen. I latinsk Stil var jeg den eneste af alle Dimmittenderne, der fik præceteris. Nu kan man sige, hvad man vil, om Held og Uheld ved Eksamen; men man tør vel paastaa, at ingen kan faa Udmærkelse for latinsk Stil, medmindre han kan Latin og kender de fastslaaede klassiske Former. Da jeg havde faaet min Karakter at vide, opdagede jeg, mens jeg i Løb sprang ned ad Universitetstrappen, at vor Historielærer Køningsfeldt stod ovre ved Frue Kirke. Jeg for over til ham med det Udraab: Jeg har faaet præ i latinsk Stil. Han udbrød da — særtegnende for Forholdet i Skolen: Aah, det er ikke muligt; De fik jo altid non hos Rektor! I Græsk fik jeg ogsaa præ, og mærkeligt er det, at Latin og Græsk netop vare Rektors Fag! Den naturlige Forklaring er, at de klassiske Sprog tillige med Historie vare mine Yndlingsfag.

Jeg var altsaa Student og skulde vælge min Løbebane. Af Kærlighed til de klassiske Sprog og vel ogsaa forledt af mine gode Karakterer i disse Fag begyndte jeg at studere til »Store Filologikum«; men det havde ingen Art, og jeg vendte tilbage til den gamle Tanke at blive Teolog. I Aaret 1846 tog jeg Attestats.

For den unge Student galdt det først og fremmest om at friste Livet. Fra Hjemmet kunde jeg kun faa overmaade ringe Hjælp og var næsten henvist til mine egne Hjælpekilder. Her kom det mig til gode, at jeg var udgaet fra et musikalsk Hjem (atter Hjemmet!). Skønt jeg ikke var videre dygtig i Pianospil, fik jeg snart saa mange Timer, at jeg i al Tarvelig-

hed kunde slaa mig igennem. Min pædagogiske Opdragelse og min Sans for god Musik gjorde, at min Undervisning bar gode Frugter for mine Elever. Efterhaanden naaede jeg til at blive en velset og søgt Musiklærer; ved Siden heraf havde jeg Skoletimer i de almindelige Skolefag og særlig i Sang. Alt dette medførte, at min tidligere trykkede Sindsstemning gav Plads for et frejdigere Syn paa Livet. Ved min Lærervirksomhed kom jeg i flere Hjem, og jeg nævner her med særlig Taknemmelighed een Familie, nemlig Sekretær Lindorffs. De boede paa Strandvejen og jeg blev i mange Aar optagen som Barn i Huset, havde mit eget lille Værelse og tyede tidlig og silde derhen.

Min Broder Emil og jeg boede sammen. Han oprettede i Forening med Emil Hornemann (*Landsoldaten*s Komponist) en Musikhandel under det kendte Firma Hornemann & Erslev, og da han flyttede ind i en Lejlighed bag Musikhandelen paa Amagertorv (Dyvekes Gaard), flyttede jeg med. Her afsluttede jeg mine teologiske Studeringer ved at tage Embedseksamen; men allerede dengang var jeg kommen paa det rene med, at jeg aldrig vilde komme til at bruge denne, da mine religiøse Meninger i meget ikke stemmede overens med Kirkens. Min Eksamen tog jeg kun som en pligtskyldig Tak og Kvittering til min ældste Broder, der havde understøttet mig i Skolen og i mine første Studenteraar. Nu først aabnede der sig for mig en hel praktisk Virksomhed, ved at jeg tog Plads i Hornemann & Erslevs Musikhandel, og den røgtede jeg med Lyst og Iver. Jeg tænker gerne tilbage paa denne Tid. Musikhandelen, hvormed var forbunden en Malerihandel, bragte mig i jævnlig og venlig Forbindelse med vore Musikere, Sangere, Skuespillere og Kunstnere. Det var et Folkefærd, med hvem man gerne færdedes, og jeg har oplevet mange fornøjelige og tillige værdifulde og lærerige Timer sammen med dem. Hver Lørdag Aften indfandt der sig hos min Broder, der selv var Musikelsker og en dygtig Pia-

nist, en fast Stab af Musikere til Kvartet- og Pianospil, og her gennemspillede ny og gamle Musikværker. Særtegnende for Tiden og for Forholdet er det, at der stadig var godt Hus af Musikere og Tilhørere, skønt Traktementet kun var Musik og — The med Hvedetvebakker.

I 1854 aabnede jeg selv en Musikhandel i Forbindelse med en Sortimentsboghandel, men det gik snart op for mig, at jeg manglede den nødvendige Fordannelse til at drive en Sortimentsboghandel, og jeg overførte derfor al min Tanke og Energi paa Forlagsvirksomhed. Udgaet fra en Familie, hvor Interessen for Skolesager hørte til det daglige Brød, søgte jeg ganske naturlig at skaffe mig Forlag af Skolebøger. Om min Virksomhed som Forlægger og Medlem af Boghandlerforeningen vil jeg tillade mig at citere et lille Opsæt i Boghandlertidende 2. Juni 1899. Boghandler L. Lybecker skriver: »Hans Studeringer og de Erfaringer, han havde indhøstet som Lærer, kom ham her ypperligt tilgode, og flere af de Bøger, han i Aarenes Løb selv har udgivet, høre til de bedste af hans Forlagsartikler. Særlig kan fremhæves hans lille Fædrelandshistorie, der første Gang tryktes i 1861 og siden da atter og atter er bleven optrykt (2ode Oplag 1898), hans Lærebog i det tyske Sprog efter Ahns Metode (1ste Oplag 1858, 7de 1889) og hans Udvalg af Danmarks Melodier, der ligeledes er trykt i en Mængde Oplag. Foruden disse meget udbredte Bøger har Erslev skrevet en Elementarbog i Tysk (1864), Ordlistor for Retskrivning (1889) og en lille Retskrivningsordbog (1891).« (Denne lille Bog er et Udslag af den Kærlighed til Modersmaalet, som Overlærer Dahl i Skoletiden indpodede i min unge Sjæl. Dette giver sig særlig til Kende i et Tillæg, hvor jeg har samlet gode danske Afløsere af en Mængde slemme tyskagtige Ord, ligesom der overalt i Bogen findes Afløsere af Fremmedord.) — Videre siges der paa det anførte Sted i Boghandlertidende: »Ogsaa Broderens, Geografen Ed. Erslevs, mange Skolebøger udkom

i Oplag paa Oplag paa hans Forlag, der hurtigt naaede et betydeligt Omfang. Efter at han i 1870 havde ophævet sin Sortimentsboghandel, udvidedes Forlaget i de kommende Aar yderligere: H. F. Ewald udgav alle sine historiske Romaner, og Erslevs egen Søn, Professor Kr. E., begyndte Udgivelsen af sine ypperlige historiske Skrifter. Endelig paabegyndte Erslev sammen med Eibe Udgivelsen af en fuldstændig revideret Udgave af Dickens' samlede Værker.

Har Erslevs Virksomhed været omfattende indadtil, saa har den ikke været mindre omfattende udadtil. I December 1869 optoges han som Medlem af Boghandlerforeningen, og siden da har han beklædt en Mængde Tillidshverv og udrettet et stort Arbejde indenfor Foreningens Ramme. Han har gentagne Gange været den ledende i Afregningsudvalget, og han har i Aarenes Løb været Medlem af talrige Udvalg. I et Par Aar beklædte han Stillingen som Formand i Udvalget for Kommissionsanstalten, og han er i dette Øjeblik Medlem af De danske Boghandleres Fællesudvalg og Formand i Forlæggerraadet, hvis Ordfører han er i Boghandlerforeningens Møder*).

Man siger, at 70 Aar er Støvets Aar; men den som først har udtalt disse Ord har ikke kendt Jacob Erslev! Thi, som man vil se af ovenstaaende, er det et ikke ringe Arbejde, Erslev endnu, trods sine 80 Aar, er i Stand til at udrette, og han varetager alt med ungdommelig Iver, som mange Gange virker rent ud forbløffende. Det tør vel da forudsættes, at Erslev endnu har et langt Spand af Tid tilbage at leve i; lad os derfor udtale det Ønske, at han i de kommende Aar maa

*) Jeg har dog senere i Aaret fratraadt mine forskellige Stillinger i Boghandlerforeningen, for ikke at hindre yngre Medlemmer i at tage fat. Nogen Nytte maa jeg vel have gjort i den, siden Forlæggerraadet ved min Afgang hædrede mig med en kaligrafisk Takadresse for min Virksomhed.

bevare sin Aandskraft og sin Arbejdslyst lige saa usvækket som hidtil.« —

Som før omtalt var jeg Sanglærer i Skoler, saaledes i Borgerdydsskolen, som jeg i øvrigt opgav 1854, og i Efterslægtsselskabets Skole, som jeg beholdt til 1870. Jeg lod mig ikke nøje med, at Eleverne havde en Nodesangbog i Haanden uden at kunne bruge og synge efter Noderne. Vi sled da trolig og samdrægtig efter at »læse Noder« og naaede ogsaa et Slags Resultat, der ved vore Eksaminer gjorde en Del Opsigt, endog hos de sagkyndige. For mit eget Vedkommende var denne Side af Sangsagen helt utilfredsstillende og svarede langt fra til vort intensive Arbejde. I 1862 var Komponisten Jørgen Malling, der rejste paa det Ancherske Stipendium, kommen til Paris og hørte her tilfældigvis en Koncert af »Chévésangere«, som brugte Tal i Stedet for Noder. Skønt han ikke var Lærer i Sang, slog det ham, hvor godt de kunde »læse«, d. s. bruge disse Tegn og synge fra Bladet, og nu gennemgik han selv et Chévékursus. Da han kom hjem, henvendte han sig straks til mig og forelagde mig »Chévésystemet«. Det særlige ved dette er, at man deri — foruden de mig som Nodetegn velkendte Tal — brugte et nyt Taktsystem, der ersaa let og overskueligt, at Principperne for det kunde læres paa faa Minutter, og tillige en Metode, der ved sine fremskridende Øvelser maatte føre til, at Eleverne virkelig kunde lære at synge efter Tegnene. Dette kunde jeg ikke staa for. Malling oprettede et Kursus for Voksne, og derved fik jeg Syn for Sagn for, at Chévémotoden i alle Henseender var som skabt for dem, der ikke ad anden Vej kunde lære Noder, og særlig for Skoler. Paa min Henvendelse til Professor Brix, Styrrer af Efterslægtsselskabets Skole, om at maatte indføre Metoden, fik jeg ja, og nu begyndte Eleverne og jeg atter at slide af alle Kræfter ad den ny Vej. Jeg siger udtrykkelig »Eleverne og jeg«; thi de vare lige saa ivrige som jeg, fordi de fik Øjet op for, at Metoden

ikke alene var tiltalende ved sine skiftende Øvelser, men ogsaa maatte føre til det tilsigtede Maal. I en større Pigeskole blev Chévésangen indført af min yngre Broder Caspar. Han havde Jægersborg Skole, men rejste to Gange om Ugen til Byen netop for Sangens Skyld. Min Broder Harald, Lærer paa Frederiksværk, var ligeledes en ivrig Dyrker af Chévésangen. Han ikke alene indførte den i sin Skole, men hele den lille By lærte at synge med Tal, en harmløs og fornøjelig Idræt. Hver Søndag Formiddag samlede jeg i Efterslægtsselskabets store Sangsal et stort Tal af vore Drenge og Piger, hvortil sluttede sig nogle Herrer af det af Malling stiftede Chévésamfund, og vi lærte til almindelig Glæde for os alle baade mindre og større Korstykker. Der blev flere Gange holdt Sangprøver for en indbudt Kreds af Forældre og Musikvenner. Til en saadan Prøve havde Prof. Gade skrevet to trestemmige Sange, som Børnene skulde synge fra Bladet. For dem, der kende lidt til, hvor vanskeligt dette er, vil jeg fortælle, at jeg først lod hele Koret synge Melodistemmen unisont, hvorpaa det straks efter — uden at de andre Stemmer indøvedes for sig — sang de forelagte Sange uden Fejl eller Standsninger. Hverken Gade eller nogen af Tilhørerne kunde nægte, at det var et Kunststykke, de ikke havde troet muligt. Der var altsaa god Gænge i Sagen; men desværre findes Chévésagen ikke mere hos os. Malling ejede alie Vilkaar for at styre og drive den frem, men havde en Uro i Blodet, som ikke tillod ham at have et blivende Sted. Tilslidst forlod han endog København og rejste til Udlandet. Chévésamfundet tilbød mig Dirigentposten, som jeg dog afslog at modtage. Jeg følte, at jeg ikke var Musiker nok til at overtage dette Hverv. Jeg manglede desuden den nødvendige Tid, da min Forlagsvirksomhed helt optog mig. Da jeg har gjort rigelige Erfaringer i Sang efter Noder, efter Tal og efter »Gehör«, kan jeg udtale, at Sang efter Noder i almindelige Skoler, særlig Almueskoler, ligefrem er Tidsspilde og

Humbug. Lad Børnene enten bruge Tal eller synge vore Sange og Salmer udenad og samtidig lære Teksten udenad; det vil være godt og nok for dem hele Livet igennem. Denne Sag har jeg omtalt saa vidtløftigt, fordi den har optaget min Tanke og Tid i flere Aar.

Om mine Familieforhold meddeler jeg kun følgende: Jeg har været gift 3 Gange. Min første Hustru var Jacobine Marie Barner, født Castenschiold, der tidligere havde været gift med Amtsforvalter C. Barner i Køge. Vor Søn er Professor Kristian Erslev. — Min anden Hustru var Frøken Dorothea Jensen, med hvem jeg fik en Søn, Jakob Eduard, der er Gros-serer i København. — Min tredje Hustru var hendes Søster Anna; jeg mistede hende i 1884. Vore Børn ere: Axel Johannes, der studerer Jura, Kamma Augusta, der til Sommer skal giftes med en ung, driftig Tobaksfabrikant V. Eliassen, og Aage Holger, der er Boghandlerlærling.

Jeg er nu fyldt mit 80de Aar og er altsaa en gammel Mand. Desmere maa det glæde mig, at saavel mine Aands- som mine Legemsevner ere sunde og næsten usvækkede. Jeg passer stadig min Forlagsforretning, kan tale og tænke klart, sige og taale et spøgefuldt Ord, nyde god Læsning, spille min Whist og Skak som i tidligere Dage. Jeg gaar saa rask som en Ungersvend, gør tillige med mine Børn Bjergrejser med endog majsommelige Vandringer og Stigninger, graver i min Have osv. Hvor stor en Glæde dette volder mig, vil især staa klart for de ældre. — Men hvad der sætter Toppunktet paa alt, er, at mit Hjerte ikke har tabt sin Modtagelighed. Mine Børn elsker jeg med inderlig Kærlighed og finder min Lykke i, at disse fra deres Side slutte sig kærlig og trofast til deres Fader. Hvilken større Lykke kan en gammel Familie-fader ønske sig!

STAMTAVLE

OVER

POUL POULSEN ERSLEVS

EFTERKOMMERE.

POUL POULSEN ERSLEV,

Søn af Poul Pedersen, f. 1719 (døbt $23/7$) i Erslev (Galten Sogn), Student fra Viborg Skole 1745, cand. theol. 1749 (non contemn.), Degn i Todbjerg 1757, d. $14/4$ 1796; ~ ¹ Dorthe Lauridsdatter, d. $16/3$ 1760 (4 Børn); ~ ² $24/9$ 1760 Maren Hansdatter Fabek, f. 1732 (?), d. $20/8$ 1812 (5 Børn).

f. $28/2$ 1770, i Snedkerlære i Kbhvn. 1785—92, Seminarist 1795, Lærer paa Jægersborg og Organist i Gentofte 1795—1849, Danebrogsmand 1815, d. $29/8$ 1859.

~ $11/5$ 1798 Anna (Ane) Wesberg, Datter af Degn Christian W. og Hustru Kirsten Hansdatter (ægteviiede $17/1$ 1763), f. $24/1$ 1781, d. $30/12$ 1853.

A. POUL CHRISTIAN ERSLEV, f. $21/3$ 1799, Seminarist 1818, Hjælpelærer paa Jægersborg 1820, Tredjelærer ved Borger-skolen og Organist i Køge 1824, entlediget som Lærer 1869, Danebrogsmand 1870, d. $30/10$ 1877.

~ $4/11$ 1860 Ella Marie Amalie Leschly, Datter af Major Peter v. L. og Hustru Beate født Jessen, f. $8/3$ 1837, d. $19/4$ 1903.

a. Anna Beate Petrine, f. $26/11$ 1861, d. $3/6$ 1890; ~ $19/4$ 1883 Carl Valdemar Theodor *Madsen*, f. $6/1$ 1860, Stationsforstander ved Havdrup St. (~ ² Margrete Theodora Madsen).

1. Poul Christian M., f. $11/1$ 1884, Student 1900.

2. Anna Johanne M., f. $12/8$ 1885.

3. Carl Christian Erslev-Madsen, f. $29/5$ 1890.

- b. Mauritz Christian Edvard, f. $\frac{30}{8}$ 1864, Student 1882, i Amerika 1887—89, cand. med. 1893, Læge i Lou 1893—1901, i Nykøbing p. F. siden 1901; $\sim \frac{13}{6}$ 1896 Anna Ulrica Steenberg, Datter af Professor v. Polyteknisk Læreanstalt Niels George S. og Hustru Anna Dorothea født Holten, f. $\frac{6}{6}$ 1870.
1. Kai Christian, f. $\frac{30}{3}$ 1897.
- B. JACOB ERSLEV, f. $\frac{20}{2}$ 1801, Sømand, druknet i Københavns Havn $\frac{20}{4}$ 1818.
- C. INGER KIRSTINE ERSLEV, f. $\frac{14}{4}$ 1803, d. $\frac{29}{6}$ 1856.
 $\sim \frac{30}{5}$ 1829 Jacob *Dauw*, f. $\frac{21}{3}$ 1792, Urtekræmmer i Kbhvn., d. $\frac{18}{2}$ 1846.
- a. Alvida Anna Louise D., f. $\frac{12}{3}$ 1834, Husbestyrerinde hos Etatsraad Koch paa Vemmetofte, d. $\frac{1}{2}$ 1893.
- b. Hagbarth Johannes Poul D., f. $\frac{2}{11}$ 1835, Sømand, druknet (sidst nævnt 1859).
- c. Jacob Frode D., f. $\frac{25}{7}$ 1837, Bogbinder i Præstø 1869, i Kbhvn. 1886; $\sim \frac{16}{8}$ 1872 Dorothea Charlotte Magdalene Rason, Datter af Hattefabrikant Georg H. L. R. og Hustru Frederikke Vilhelmine født Hoffmann, f. $\frac{19}{7}$ 1847.
1. Ingeborg Vilhelmine Kirstine D., f. $\frac{6}{9}$ 1873; $\sim \frac{3}{2}$ 1899 Jens *Petersen*, Søn af Partikulier Niels P. og Hustru Catharine Vilhelmine født Baack, f. $\frac{16}{6}$ 1866, Købmand i Korsør.
2. Emmy Henriette D., f. $\frac{8}{7}$ 1875.
3. Georg Heinrich Rason D., f. $\frac{3}{1}$ 1877.
4. Inger Kirstine D., f. $\frac{10}{8}$ 1888.
- d. Hulda Aurelia D., f. $\frac{29}{6}$ 1839; $\sim$ Carl Erslev, se D b.
- e. Agnes D., f. $\frac{22}{5}$ 1841, d. 1841.
- f. Agnar Emil D. (i England: Henry Daw), f. $\frac{12}{7}$ 1844, Sømand, bosat i New-York 1861—64, siden i Cardiff; $\sim \frac{20}{3}$ 1866 Mary Ellen Mc Carthy, Datter af Cartage Mc C. og Hustru Mary født Conden, f. $\frac{12}{3}$ 1844.
1. Mary Ellen D., f. $\frac{10}{6}$ 1868.

2. Christina D., f. $21/3$ 1870; $\sim 23/4$ 1888 John Callaghan, Kedelsmed.
 - α . Christina Aurelia C., f. $28/1$ 1889.
 - β . Ellen Alvilda C., f. $27/1$ 1891.
 - γ . James Augustin C., f. $9/12$ 1893.
 3. Henry D., f. $29/4$ 1872, Kedelsmed; $\sim 2/10$ 1897 Florence Elizabeth Jones.
 - α . Hulda Victoria D., f. $12/7$ 1898.
 - β . Florence Annie Augustine D., f. $4/8$ 1901.
 - γ . Piarri Eileen D., f. $12/4$ 1903.
 4. Emma Elizabeth D., f. $14/6$ 1875; $\sim 1/12$ 1903 William Morgan, Arbejdsmand.
 5. Emil Augustin D., f. $27/2$ 1878, Blikkenslager, d. $7/5$ 1901.
 6. Charles D., f. $22/6$ 1880, Grovsmed.
 7. Alfred Jacob D., f. $7/1$ 1882, Hjulmager.
 8. Joseph Michael D., f. $29/9$ 1884, Arbejdsmand.
 9. Hilda Anna D., f. $19/6$ 1886.
- D. HANS HØEGH ERSLEV, f. $7/9$ 1805, Seminarist 1824, Hjælpelærer paa Jægersborg, Andenlærer ved Hillerød Borger-skole 1834—87, Kantor ved Frederiksborg Slotskirke, Sanglærer ved den lærde Skole 1841—80, Danebrogsmand 1858, d. $31/3$ 1891.
- $\sim 1 14/4$ 1835 Karen Marie Olsen, Datter af Skovfoged Niels O. i Kirkelte og Hustru Anna Elisabeth født Holm, f. $8/4$ 1812, d. $15/3$ 1867.
- $\sim 2 9/1$ 1869 Michelle Christine Georgine Gerstenberg-Rosted, Søster til Chr. M. G.-R. (se ndfr.), f. $19/4$ 1836.
- a . Victor Poul Peter, f. $2/11$ 1836, Underkorporal i 15. Regiment 1864, udvandret til Nordamerika 1866, bosiddende i Brooklyn, Formand ved Hecla Jærnværks Modelerings-Værksteder; $\sim 27/9$ 1874 Bertha Marie Saxtorph, Datter af Løjtnant Ludvig S. og Hustru Augusta Josephine født Bruer, f. $30/4$ 1848.
 1. Victor, f. og d. 1875.

2. Victor, f. og d. 1877.
3. Paula Augusta, f. $27/10$ 1879; $\sim$ $30/11$ 1900 Samuel *Bondhus*, Officer U. S. Army, nu Kommissionær.
4. Ludvig Hans Lauritz, f. $/3$ 1883, d. $/9$ 1883.
5. Ejnar Alfred, f. $17/2$ 1884.
6. Bertha Elisabeth, f. $22/3$ 1887.
- b. Carl Valdemar, f. $19/1$ 1838, Seminarist 1861, Lærer og Organist i Ærøskøbing 1861, i Karlebo 1862, i Auderød 1866, d. $2/4$ 1882; $\sim$ $11/6$ 1867 Hulda Dauw, se C d.
- c. Anna Emilie Ovidia, f. $10/7$ 1839, d. $1/4$ 1862.
- d. Agnes Nathalie, f. $29/8$ 1840; $\sim$ $15/5$ 1869 Christian Michael *Gerstenberg-Rosted*, Søn af Proprietær Jakob G.-R. og Hustru Andrea Adolfine født v. Herbst, f. $28/8$ 1834, Landinspektør og Revisor i Landbrugsministeriet.
 1. Jakob Johannes G., f. $17/2$ 1871, rejst til New York 1902.
 2. Rigmor Marie G., f. $1/3$ 1873, Musiklærerinde.
 3. Aage G., f. $7/2$ 1876, Maskiningeniør (*Gerstenberg & Agger*).
- e. Pouline Cathinka, f. $17/11$ 1841, d. $15/3$ 1901; $\sim$ $9/8$ 1862 Conrad Frederik Vilhelm *Hildebrand*, Søn af Bager H. i Frederiksborg Nyhuse, f. $19/5$ 1837, Forvalter, d. $6/11$ 1896.
 1. Johan Frederik Emil H., f. $16/6$ 1863, Handelsagent; $\sim$ $11/4$ 1897 Anna Elisabeth Hviid, Datter af Købmand i Sorø N. C. H. og Hustru Marie født Larsen, f. $27/9$ 1871.
- f. og g. Luise Augusta og Camilla, f. og d. $23/6$ 1843.
- h. Hans Høegh, f. $30/5$ 1844, Seminarist 1863, Overlærer ved Realskolen i Silkeborg 1869, Lærer i Ulstrup 1872, Lærer og Kordegn i Kalundborg 1880, Danebrogsmand d. $10/3$ 1898; $\sim$ $16/1$ 1869 Marie Elisabeth Hvidt, Datter af Møller Kristian Verner Andreas H. og Hustru Marie Frederikke født Höltzermann, f. $23/12$ 1850.
 1. Ejnar Johannes, f. $18/6$ 1870, Student 1889, cand. mag. (Skoleembedseksamen) 1898, Leder af Lærestalten Pallas i Kbhvn.

2. Ellen, f. $^{20}/_4$ 1872, d. $^{21}/_4$ 1872.
 3. Ingeborg, f. $^{18}/_6$ 1873, Lærerinde i Sang og Musik.
 4. Knud, f. $^{6}/_5$ 1875, cand. pharm. 1899, Laboratorieforstander i Aarhus 1900—1902 og i Hamburg 1903.
 5. Svend, f. $^{15}/_1$ 1882, Exam. pharm. 1903.
- i.* Alfred Julius, f. $^{25}/_6$ 1845, Seminarist 1866, Hjælpelærer i Munkebjergby 1867—69, Lærer i Rude-Eskildstrup 1869, i Gjerslev (Løve Herred) 1878, i Lynge (Alsted Herred) 1884; $\sim$ $^{1\ 29}/_{12}$ 1874 Sofie Marie Nielsen, Datter af Væver Niels Nielsen i Rude-Eskildstrup og Hustru Karen Clementsdatter, f. $^{3}/_1$ 1842, d. $^{14}/_4$ 1880; $\sim$ $^{2\ 29}/_7$ 1881 Kristiane Hermantine Frederiksen, Datter af Møller Vintzens F. i Ruds-Vedby og Hustru Mette Kirstine født Poulsen, f. $^{28}/_8$ 1850, d. $^{12}/_9$ 1889; $\sim$ $^{3\ 9}/_8$ 1890 Else Margrete Nielsen, Datter af Sognefoged Claus N. i Lynge og Hustru Ane Kirstine født Andersen, f. $^{13}/_7$ 1861.
1. Johannes Frode, f. $^{14}/_8$ 1876, Seminarist 1897, Lærer ved Vamdrup Realskole 1897, Andenlærer i Tarm 1899, Lærer og Kirkesanger i Opsneum 1901; $\sim$ $^{10}/_{10}$ 1902 Boline Rasmine Knudsen, Datter af Gaardejer Hans K. og Hustru Ane født Rasmussen, f. $^{30}/_7$ 1879.
- α.* Astrid Høegh, f. $^{27}/_6$ 1903.
2. Anna-Elisabeth, f. $^{9}/_{11}$ 1879, d. $^{31}/_3$ 1880.
 3. Frederik Vincents, f. $^{15}/_6$ 1882, d. $^{11}/_9$ 1883.
 4. Anna Kirstine, f. $^{23}/_{10}$ 1884.
 5. Alfred Valdemar, f. $^{15}/_7$ 1891.
 6. Aage Victor, f. $^{9}/_8$ 1894.
- k.* Axel Oluf Wiggo, f. $^{7}/_9$ 1849, Købmand i Sorø, d. $^{25}/_6$ 1903; $\sim$ $^{31}/_{12}$ 1894 Anna Amalie Olsen, f. $^{15}/_{12}$ 1862.
1. Karen Paula, f. $^{13}/_9$ 1895.
- l.* Oscar Theodor, f. $^{14}/_1$ 1853, Sømand, fra 1880 bosiddende i Nordamerika, Forvalter af Grundejendomme i New York; $\sim$ $^{20}/_9$ 1885 Oline Dorthea Allerup, Datter af Jens Olsen A., Stadsmusikus i Tønder, og Hustru Julie Christine født Svirkjær, f. $^{27}/_6$ 1858.

1. Paul Oscar, f. $^{10}/_{10}$ 1888.
2. Albert Jens, f. $^{17}/_{11}$ 1891.
- m. Frode Andreas, f. $^{24}/_{10}$ 1871, d. $^{22}/_{12}$ 1875.

E. LAURA ERSLEV, f. $^{7}/_{8}$ 1808, d. $^{13}/_{3}$ 1888.

~ $^{13}/_{6}$ 1831 Frederik Barfred *Hørring*, Søn af Ejer af Kanehøjsgaard, Taastrup, Frantz H. og Hustru født Irgens, f. $^{17}/_{8}$ 1799, Urtekræmmer i Kbhvn. (1819—45 i Kompagni med Dauw, se C.), d. $^{6}/_{3}$ 1880.

a. Thorvald Frands Alfred H., f. $^{28}/_{3}$ 1832, Student 1849, cand. i slesvigsk Ret 1860, Volontør i Kultusministeriet 1856, Bogholder i Universitetskvæsturen 1868, Kvæstor 1884, R. af D. 1888, Dmd. 1894; ~ $^{25}/_{10}$ 1870 Petrea Margaret Schäfer, Datter af Bøssesmager Frederik S. og Hustru Madsine født Grønbech, f. $^{21}/_{5}$ 1846, d. $^{28}/_{10}$ 1881.

1. Dagmar H., f. $^{11}/_{11}$ 1871, d. $^{21}/_{11}$ 1871.

2. Lili Margaret H., f. $^{4}/_{9}$ 1874.

3. Bruno Alfred H., f. $^{27}/_{7}$ 1876, d. $^{20}/_{8}$ 1893.

b. Viggo Paul Eugen H., f. $^{5}/_{10}$ 1833, d. $^{10}/_{6}$ 1835.

c. Eugenia Pauline H., f. $^{2}/_{5}$ 1835; ~ $^{25}/_{5}$ 1863 Peter Rasmus Andreas *Herskind*, Søn af Købmand i Aarhus, Vicekonsul Peter H. og Hustru Ane Marie Margrethe født Petersen, f. $^{30}/_{5}$ 1829, Student 1848, cand. theol. 1856, Adjunkt i Horsens 1863, Sognepræst i Verst-Bække 1871, i Lyngaa-Skjød 1883, i Tranebjerg 1887.

1. Johannes H., f. $^{12}/_{4}$ 1867, Student 1886, cand. theol. 1893, Adjunkt i Vejle 1903; ~ $^{31}/_{8}$ 1900 Eleonora Madsen, se ndfr. d 4.

α. Paul Michael, f. $^{24}/_{10}$ 1901.

2. Laura Cornelia Benedicte H., f. $^{6}/_{7}$ 1871, Musiklærerinde.

3. Carl Edvard Rotwitt H., f. $^{3}/_{11}$ 1873, Polytekniker.

4. Peter Eugen H., f. $^{22}/_{4}$ 1876, Maler.

5. Marie Julie Frederikke H., f. $^{6}/_{9}$ 1879, Malerinde ved d. kgl. Porcellænsfabrik.

- d. Amanda Elfride H., f. $16/7$ 1837; $\sim$ $29/6$ 1866 Johan Philip Emil *Madsen*, Søn af Gartner (senere Gæstgiver) Rasmus Chr. M. og Hustru Sophie Cathrine født Thorsen, f. $23/9$ 1831, Student 1850, cand. theol. 1857, Lærer i Ringsted 1859, Sognepræst i Nors og Tved 1875, i Vaalse 1880, i Horne paa Fyn 1888.
1. Mathilde M., f. og d. $15/3$ 1868.
 2. Edgar Philip M., f. $4/4$ 1870, Student 1890, cand. med. 1898, Læge i Vester Kippinge paa Falster 1901; $\sim$ $21/9$ 1901 Octavia Johanne Buntzen, Datter af Kommunelæge Dr. med. Johan Emil B. og Hustru Petrea Caroline født Heller, f. $25/5$ 1876.
 3. Sophie Elise M., f. $13/11$ 1871, d. $12/3$ 1897.
 4. Eleonora Frederikke M., f. $29/7$ 1873, $\sim$ Johannes Herskind, se ovfr. c 1.
 5. Philip Albert M., f. $1/7$ 1875, Tømrer.
 6. Arthur Philip M., f. $23/8$ 1877, Murer.
 7. Viggo Hørring M., f. $11/1$ 1879, Maskinmester.
 8. Amanda Elfride Hørring M., f. $10/4$ 1881.
- e. Arthur Frederik H., f. $27/1$ 1839, Student 1857 (Udmærkelse), cand. med. 1864, Underlæge ved Hæren 1864, Læge i Stege 1866, i Kbhvn. 1880, Censor ved medicinsk Embedsexamen siden 1889, R. af D. 1898; $\sim$ $18/10$ 1867 Emma Juliette Hansen, Datter af Planteur Christian H. og Hustru Caroline født Sivertsen, f. $15/3$ 1842.
1. Otto Fredrik H., f. $10/8$ 1868, Student 1886, cand. med. 1893, Reservelæge ved Almindelig Hospital 1899.
 2. Einar Albert H., f. $8/10$ 1871, Student 1889, d. $14/2$ 1892.
 3. Richard H., f. $18/11$ 1875, Student 1895, Magisterkonferens i Naturhistorie 1903.
- f. Hugo Egmont H., f. $17/8$ 1842, Student 1860, cand. jur. 1868, Sagførerfuldmægtig 1868—80, Assistent i Indenrigsministeriet 1874, Fuldmægtig 1880, tillige Registrator for Varemærker 1880—82, Direktør for den kgl. grøn-

landske Handel 1882, Departementschef i Indenrigsministeriet 1889, Indenrigsminister 1894—97, Konseilspræsident og Finansminister 1897—1900; Decisor ved Civillisten; Medlem af Direktionen for det Classenske Fideikommiss; Geheimeetatsraad; R. af D. 1883, Dmd. 1888, Kommandør af D.² 1892, K.¹ 1895, Storkors 1898; ~ ¹ 20/5 1873 Vilhelmine Sophie Møller, Datter af Groserer Wilhelm M. og Hustru Johanne født Boldt, f. 13/9 1838, d. 7/4 1874; ~ ² 21/3 1884 Emma Petrea Louise Ryberg, Datter af Handelsfuldmægtig Johan R. og Hustru Cathrine født Smith, f. 16/8 1851.

i. Johannes H., f. 1/3 1874, Student 1891, cand. jur. 1897, Sagførerfuldmægtig 1897—1902, Assistent i Indenrigsministeriet 1898; ~ ²²/11 1899 Elise Nathalia Müller, Datter af Handelsfuldmægtig Emil M. og Hustru Cecilie Sofie født Henningsen, f. 16/11 1873.

α. Hugo Egmont H., f. 13/9 1903.

g. Edgar Adelbert H., f. 30/9 1843, Apothekerlærling, d. ¹⁰/8 1865.

F. CARL ERSLEV, f. 11/3 1811, Sømand, druknet i Antwerpen ⁴/7 1826.

G. HARALD ERSLEV, f. 28/2 1813, Seminarist 1833, Lærer paa Frederiksværk og Organist ved Vinderød Kirke 1836—74, Musiklærer i Kbhvn., d. ⁵/9 1883.

~ ¹ 25/8 1840 Louise Born, Datter af Justitsraad og Bogholder Bernhard Ludvig B. og Hustru Francisca (Fanny) født Haase, f. 17/3 1815, d. 18/12 1873.

~ ² 20/1 1876 Andrea Louise Mathilde Borgen, Datter af Brænderiforpagter paa Frederiksværk Martin B. og Hustru Johanne Frederikke Grace født Born (Søster til ovennævnte Louise B.), f. 20/10 1834, d. ⁹/10 1895.

a. Chopin, f. 29/10 1840, Vinhandler i Kbhvn. (Kornerup & Blad) 1869—71, Bestyrer af »Akademiska Föreningens

Convictorium« i Lund 1872—76, Forpagter af Ramlösa Brunshotel 1877—78, Hotelvært i Karlskrona 1879—86, Forretningsfører i Malmø 1890—92, Hotelforpagter i Jönköping 1892—94, d. $23/7$ 1896; $\sim 2/4$ 1872 Hansine Regine Andersen, Datter af Billedskærer i Rønne Anders Petersen, f. $28/12$ 1841.

1. Fanny, f. $8/5$ 1873; $\sim 17/3$ 1896 Axel Erik Georg Nyman, Søn af Gustav Robert Georg N., f. $9/2$ 1864, Hotelejer i Jönköping.

α. Viveka N., f. $26/2$ 1897.

β. Leila N., f. $4/1$ 1900.

2. Hjalmar, f. $8/7$ 1874.

b. Poulowna, f. $10/7$ 1842, d. $1/12$ 1871.

c. Emil, f. $3/2$ 1845, Sømand, d. i Demerara $2/12$ 1866.

d. Christense, f. $17/9$ 1846; $\sim 19/8$ 1870 Albert Blad, Søn af Kasserer ved d. kgl. Søassurancekomp. Caspar B. og Hustru Anna Christine Frederikke født Dielemann, f. $14/9$ 1841, Grosserer i Kbhvn. (Kornerup & Blad), d. $20/12$ 1897.

1. Gerda, f. $19/7$ 1871.

2. Elisabeth, f. $28/5$ 1874.

e. Victor, f. $1/4$ 1848, Handelskommis, d. $15/10$ 1877.

H. EMMA ERSLEV, f. $16/2$ 1815, d. $8/1$ 1893.

$\sim 12/3$ 1837 Vilhelm August *Gjørting*, Søn af Postholder G. i Hillerød og Hustru A. C. født Boemar, f. $7/8$ 1806, Student 1824, cand. phil. 1827, Hjælpe lærer paa Jægersborg, Lærer og Kirkesanger i Hemmeshøj 1842 (?), d. $1/7$ 1851.

- a. Paul, }
- b. Paul, }

døde som smaa.

c. Pauli Peter Viggo G., f. $25/9$ 1841, Seminarist 1860, Officersaspirant ved 18. Regiment 1864, fanget paa Als $29/6$, Andenlærer i Hvidøre 1864—71, Førstelærer og Skoleinspektør i Skovshoved 1871, d. $26/6$ 1900; $\sim 24/11$ 1871 Pauline Christiane Petersen, Datter af Lærer i Hvidøre Hans Peter P. og Hustru Helene Marie født Dall, f. $14/7$ 1846.

1. Ebba, f. $16/9$ 1873.

- d. Valdemar Amalrik G., f. $16/2$ 1844, d. $8/4$ 1850.
 e. Anna Petrea G., f. $3/3$ 1846, d. $28/3$ 1846.
 f. Anna Petrea G., f. $18/4$ 1847, d. $29/4$ 1847.
 g. Michael Frederik G., f. $29/9$ 1848, d. $8/10$ 1848.
 h. Anna Francisca G., f. $4/10$ 1849, d. $18/10$ 1849.
 i. Amalie G., f. $23/2$ 1851; $\sim 17/12$ 1874 Thorvald Schleisner, Søn af Inspektør paa Ladegaarden Carl Heinrich S. og Hustru Institutbestyrerinde Inger Dorothea født Davidsen, f. $7/6$ 1837, Student 1856, cand. med. 1863, Læge i Ordrup 1874.
 1. Eigill Thorvaldsen, f. $2/12$ 1879, Skriver paa Ladegaarden.
 2. Bjarne Thorvaldsen, f. $17/9$ 1882, Tømrer.
 3. Emma Bodil, f. $14/2$ 1885.
- L. EMIL ERSLEV, f. $26/5$ 1817, Student 1836, 1844 Sanglærer ved Borgerdydskolen paa Kristianshavn og 1845 ved Efterslægtsselskabets Skole, Kompagnon i Hornemann & Erslevs Musikhandel 1846, blev Eneejer deraf 1859, solgte den 1869; Medstifter af Studentersangforeningen 1839, Medlem af Musikforeningens Bestyrelse 1849—82, d. $26/5$ 1882.
 $\sim 17/5$ 1850 Juliane Maria Frederika født Brieghel, Enke efter Kaptejn Knud Christian Stæger (d. 1833), Datter af Fuldmægtig i Hof- og Stadsretten Johan Fr. B. og Hustru Sophie Fr. født Luplau, f. $29/6$ 1805, d. $15/12$ 1891.
- K. JACOB ERSLEV, f. $9/6$ 1819, Student 1838, cand. theol. 1846, Kommiss i Hornemann & Erslevs Musikhandel, Bog- og Musikhandler 1854 (fra 1869 udelukkende Forlagsboghandler), R. af D. 1899, d. $25/9$ 1902.
 ~ 1 $27/5$ 1850 Jacobine Marie Castenskjold (tidligere g. m. Kammerjunker Conrad Vilhelm Barner), Datter af Kammerjunker Jacob E. C. og Hustru Louise født v. Westen, f. $23/5$ 1809, d. $10/11$ 1862.
 ~ 2 $1/10$ 1869 Dorothea Petrea Jensen, Datter af Høker Claus

J. og Hustru Jacobine Marie født Henrichsen, f. $\frac{4}{1}$ 1834, d. $\frac{10}{2}$ 1873;

~ $\frac{3}{11/5}$ 1876 Anna Claudine Henriette Jensen, Søster til forrige, f. $\frac{19}{9}$ 1846, d. $\frac{16}{5}$ 1884.

a. Kristian Sofus August, f. $\frac{28}{12}$ 1852, Student 1870, Magisterkonferens i Historie 1876, Dr. phil. 1879, Professor i Historie ved Universitetet 1883, Forstander for Universitetets filologisk-historiske Laboratorium 1896—1902, Formand i Universitetsudvalget for folkelig Universitetsundervisning siden 1898, Medlem af Konsistorium 1902; ledende Senior i Studenterforeningen 1898—99; Medlem af det kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog 1886, af Videnskabernes Selskab 1888, R. af D. 1895; ~ $\frac{2}{6}$ 1880 Louise Augusta Erslev, se L d.

1. Rolf Aage, f. $\frac{20}{2}$ 1881, Maskinkonstruktør 1902.

2. Harald, f. $\frac{30}{11}$ 1884, d. $\frac{5}{12}$ 1884.

3. Erik Valdemar, f. $\frac{2}{9}$ 1890.

b. Jakob Eduard, f. $\frac{20}{3}$ 1870, Student 1887, cand. phil. 1888, Kommiss hos Boghandlerfirmaet Nilsson i Paris 1889—92, Grosserer i Kbhvn. 1893, aabnede tillige en Galanteriforretning 1896, siden 1902 i Paris; ~ $\frac{2}{7}$ 1892 Marie Léonie Meunier, Datter af Porcellænsmaler Victor Germain M. og Hustru Anna Clarisse født Delaroche, f. $\frac{14}{7}$ 1869.

c. Alma Dorothea, f. $\frac{17}{2}$ 1877, d. $\frac{19}{5}$ 1877.

d. Axel Johannes, f. $\frac{14}{1}$ 1878, Student 1896, Exam. juris 1901, d. $\frac{21}{4}$ 1901.

e. Kamma Augusta, f. $\frac{23}{12}$ 1878; ~ $\frac{12}{5}$ 1900 Valdemar *Eliassen*, Søn af Grosserer, Tobaksfabrikant Valdemar E. og Hustru Mathilde født Petersen, f. $\frac{3}{6}$ 1876, Grosserer og Fabrikant i Kbhvn. 1900.

1. Gerda E., f. og d. $\frac{6}{2}$ 1902.

2. Povl Jacob E., f. og d. $\frac{24}{9}$ 1903.

3. (adopt.) Povl William August E., f. $\frac{5}{7}$ 1903.

f. Aage Holger, f. $\frac{30}{3}$ 1883, i Boghandlerlære 1899—1903.

- L. CASPAR ERSLEV, f. $10/4$ 1821, Seminarist, Lærer paa Jægersborg og Organist i Gentofte 1849, d. $25/8$ 1871.
 ~ $27/8$ 1853 Fanny Margrethe Borgen, Søster til Andrea Borgen (se G.), f. $15/12$ 1832, d. $30/10$ 1872.
- a. Anna, f. $28/7$ 1854; ~ $6/11$ 1874 Oscar *Borgen*, Broder til Andrea Borgen, se G, f. $20/9$ 1843, Assistent ved Sjællandske Jærnbaner, Kasserer 1874 og Forretningsfører 1883 for det kgl. octr. Søassurance-Kompagni, R. af D. 1901, d. $20/9$ 1902.
 1. Arnold, f. $25/6$ 1875, lærte Assurance i Udlandet fra 1892—96, Assurandeur i Kbhvn. 1896.
 2. Viggo, f. $5/6$ 1878, lærte Handelen i Aalborg og Kbhvn., i Australien fra 1903.
 3. Fanny, f. $7/5$ 1883.
 - b. Viggo, f. og d. $8/9$ 1856.
 - c. Valdemar, f. $14/6$ 1857, Maskinassistent senere Maskinmester i det forenede Dampskibsselskab 1878—98 og under Københavns Magistrat siden 1898; ~ $25/9$ 1891 Hildur Gustafva Charlotta Holm, Datter af norsk Skibskapitejn Hans H. og Hustru Ingeborg født Holm, f. $15/6$ 1867.
 1. Poul Valdemar, f. $14/6$ 1893, d. $13/11$ 1893.
 2. Ingeborg Hildur, f. $26/11$ 1894.
 - d. Louise Augusta, f. $8/4$ 1859; ~ Kristian Erslev, se K a.
 - e. Viggo Poul Martin, f. $27/10$ 1861, Handelskommis i Maribo 1876, Kontorist og Kasserer hos Thøger From i Kbhvn. 1880, Assistent i Landmandsbanken 1896.
- M. EDVARD ERSLEV, f. $13/12$ 1824, Student 1844, konstit. Lærer ved Roskilde Kathedralskole 1850, Magisterkonferens i Naturhistorie 1850, Adjunkt i Roskilde 1851, i Aarhus 1856, Overlærer 1869, tog sin Afsked 1871 med Professortitel; Sekretær i det kgl. danske geografiske Selskab 1876—86; Fortjenstmedaillen 1858, R. af D. 1864; d. $1/1$ 1892.
 ~ $4/6$ 1853 Else Cathrine Hertz, Datter af Konsistorialraad og

Sognepræst til Vor Frue i Roskilde Hans Peter Boie H. og
 Hustru Inger Bolette født Borch, f. $1/7$ 1827, d. $2/4$ 1885.

a. Hans Christian, f. $6/7$ 1858, d. $15/12$ 1858.

b. Hans Christian, f. $16/8$ 1861, d. $15^*/11$ 1861.

c. Anna, f. $15/11$ 1863, Forfatterinde siden 1884.

1. (adopt.) Jenny Elisabeth, f. $24/1$ 1888.

*) Saaledes efter Familietraditionen (samme Dag som hans Søster siden blev født): Kirkebogen har dog 17. Novbr.

